

Jó Pajtás

2016. X. 6.

70. évf., 28. szám

Fotó: Gergely József

★ **GYERMEKHÉT**

Egy önfeledtebb hét

★ **ÓBECSE**

Fontos az első benyomás

★ **CSILLAGÁSZAT**

Kék gyöngy
a semmi közepén

★ **KÉPZŐMŰVÉSZET**

Grafikával arattak sikert
az EmArt Műhely növendékei

Szűcs Imre szülőfalujában, Udvarnokon ejtjük meg a költőről elnevezett VI. gyermekversmondó versenyünket november második szombatján, vagyis 2016. november 12-én. Az előadandó művet a VAJDASÁGI MAGYAR KÖLTÉSZET EGÉSZÉBŐL lehet választani. Az újvidéki Forum Könyvkiadó, a Magyar Szó és a Jó Pajtás közös kiadásában megjelent Ezüsttulipán című kötet anyaga természetesen felhasználható ezúttal is, de nem kötelező. A világ bármely pontján élő, vajdasági gyökerekkel rendelkező költő magyar nyelven írt költeményei közül lehet választani. Versmondó versenyünk célja a vajdasági magyar költészet éltetése, ezenkívül az olvasóval való találkozás hagyományának folytatása, nem kevésbé néhai kollégánk, Szűcs Imre emlékének őrzése.

A versenyben részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló. A teljesítményt neves szakmai zsűri bírálja el, a győztesek pedig jutalomban részesülnek. Négy kategóriát hirdetünk:

1. korcsoport:

1–2. osztályosok

2. korcsoport:

A JÓ PAJTÁS PÁLYÁZATA VI. Szűcs Imre Gyermekversmondó Verseny

3–4. osztályosok

3. korcsoport:

5–6. osztályosok

4. korcsoport:

7–8. osztályosok.

A felkészülés megkezdődhet, a **versenynaptár** sem bonyolult, íme:

* **versenyzők kiválasztása** október 31-éig tart, addig kell dönteni arról, kik képviselik iskolájukat, vagy a művelődési egyesületet Udvarnokon, iskolánként egy-egy korosztályban **legtöbb 1** versenyző indulhat,

* **benevezés:** a továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, kontakttelefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe) **november 4-éig** kell eljuttatni szerkesztőségünkbe akár telefonon, akár e-mailben,

* **döntő: november 12.,**

Udvarnok.

Sajnálattal kell közölnünk, hogy a korábbi évekkel ellentétben idén **nem tudjuk megteríteni az utazási költséget.**

Köszönettel tartozunk a kishgyesi önkormányzatnak, hogy eddig öt alkalommal vállalta a tömbből érkező vetélkedők szállításának költségét, amire idén már nem lesz mód. A nem tömbből érkezők utazási kiadásait eddig a Magyar Szó Kft. vállalta, amiért ugyancsak hálásak vagyunk.

Mindennemű kérdéssel szerkesztőségünkben lehet érdeklődni a 021/475-4008-as telefonszámon vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.

Rendezvényünk támogatói Pál Károly ötletadón, az udvarnoki szervezőkön és a bérgaszentgyörgyi önkormányzatán kívül a Magyar Szó Kft., az újvidéki Forum Könyvkiadó, a támogatók névsora pedig folyamatosan bővül.

További részletekkel következő számainkban szolgálunk.

Köszönjük a tanítóknak, a tanároknak, hogy idén is felvállalják a versenyt!

Évfordulók

Negyed évszázada, 1991-ben hunyt el vetélkedőnk névadója, Szűcs Imre. „Délvidéknek is egyedi eredeti alakja volt Szűcs Imre (újságíró, költő, műfordító), akit alighanem gyermekversei őriznek meg legjobban az emlékezetben. Gyermekversek, amelyek egy háborgó lélek felfokozott érzékenységének kivetülései voltak, akképpen azon a hullámhosszon zengtek, amelyen az igazságérzetüket bőrükön viselő gyermekek reagálják le a világot. Békétlen emberként

is szülőföldjéhez való hűségéről tett tanúságot a bánáti szóránymagyarságból származó, udvarnoki születésű Szűcs Imre a legnehezebb időkben, s a káosz forgószélétől egyensúlyát veszítve távozott egy jobb égitestre” – írta róla az Üzenet folyóiratban Virág Ágnes 1991 márciusában.

A Jó Pajtás szerkesztősége Szűcs Imre halálának 20. évfordulóján, 2011-ben (öt évvel ezelőtt) indította útjára a róla elnevezett versmondó versenyt Pál Károly ötlete nyo-

mán. Az addigi Nyelvművelő Verseny helyébe lépett tehát a verset, a vajdasági magyar költészetet, nem kevésbé a bánáti szóránnyt „éltető” rendezvényünk.

Csoóri Sándor*

A folyó

Hová viszel, folyó?
Az iszapod vagyok,
világító tajtékod, habod.
Hová viszel, folyó?
A tavalyi nád
úgy metszené a torkomat át,
mint a kéjgyilkosok.
Hová viszel, folyó?
A szeretőd vagyok!
Állnak partodon a fák,
mint vonatot búcsúztatók,
városok, vasművek, temetők,
lőszfalak: madárpaloták.
S éjszakádban a halak,
mint nyomjelző lövedékek,
mellkasom ütik át.
Halottad mégsem leszek!
Hová viszel, folyó?
Kikötőidben sötét vashordók:
májusi dobok.
Befogva a szélbe: négy jegenye
partodról a mennyboltra robot.
Hová viszel, folyó?
Végig fél Európán,
napsütötte beton közt,
kődíszes vaskapukon.
Hová viszel, folyó?
Testemen túlra,
határainon át –
Ég ablakmosói, fák,
ne kenjétek szét arcomat,
odafront ragyog.

* A verssel a neves költő emlékének adózunk, aki 2016. szeptember 12-én hunyt el 86 éves korában.

**Önfeledt és tartalmas
gyermekket
kívánunk minden
olvasónknak!**

Fontos az első benyomás

Jó-e az ötödikben? – kérdeztük az óbcesei Sever Đurkić Általános Iskola újdonsült felsőseit

Minden tanévkezdés öröm. Öröm még akkor is, ha vége van a nyárnak, és a nyárral együtt a gondtalan pihenésnek, szórakozásnak. Ha nem is várta mindenki a tanévkezdést, azért vallják be, jó volt találkozni a régen nem látott osztálytársakkal, szimpátiákkal, az oszival, a tanárokkal...

Hogy mindenki örül-e, hogy már ötödikes? Várta-e a tanévkezdést? Esetleg még vágyik vissza a nyári szünidőre, a táborokba vagy a tanító néni szeretetére? Erre a kérdésre adnak választ az óbcesei Sever Đurkić Általános Iskola ötödikesei, **Zapletán Erika** magyartanárno diákjai: **Nagy Natália, Deli Ivett, Latyák Helga, Rajsli Viola, Mecek Mia, Boldizsár Flórián, Lapis Dávid, Tallós Annabella és Nagy Karolina.**

Natália már várta a tanévkezdést, kíváncsi volt, milyen is az ötödik osztály.

– Azt már tudtam – mondja –, hogy Ljubović Saša matektanár lesz az osztályfőnökünk, mert a tanár úr tavaly eljött az osztályunkba, s bemutatta a tanító néni. Ő törődik velünk, ő helyettesíti a tanító néni. Ugyanis azt is elmondta, hogyan tanuljunk, hogyan viselkedjünk. Ha valaki nem ért valamit, hozzá fordulunk. Azért hiányzik a tanító néni, már meg is látogattunk...

Ivett is már várta a tanévkezdést, kíváncsi volt a tanárookra, s hiányoztak az osztálytársak is.

– Jó ötödikesnek lenni – jelenti ki –, máris megismertem a tanárokat. Azt hiszem, kevesebb szabad időnk lesz, mert elég sok a házi feladat.

Máris írtunk fogalmazást A nyár legszebb élménye címmel.

Helga alig várta, hogy ötödikes legyen, kíváncsi volt, hogyan fogadják a felsősök, meg az új tantárgyak is érdekelték.

– Új tantárgyunk a biológia, földrajz, történelem – sorolja –, s máris megkedveltem a történelmet. Jó felsősnek lenni. Rájöttem, hogy a felsősök kedvesek, barátságosak, nem kell tőlük félni. Igaz, hogy megszoktam a tanító néni, de már a tanárokat is megismertem, megkedveltem.

Violának hiányoztak az osztálytársak.

– Vártam már, hogy ötödikes legyek – mondta –, mert mikor hazajöttünk Németországból, nagyon unatkoztam. Hiányoztak az osztálytársak. Meg kíváncsi voltam az új tantárgyakra. Máris megkedveltem a magyar nyelvet, a biológiát, a történelmet.

Mia is várta, hogy ötödikes legyen, hogy ahogy mondja, magasabb iskolába járjon.

– Az ötödikben bővíthetem a tudásomat – jelenti ki –, főleg a matematikát kedvelem. Matematikus akarok lenni.

Flóriánnak meg a torna a kedvenc tantárgya.

– Én is nagyon vártam a tanévkezdést, mert karatéra is járok, s az edzés is megkezdődött. Sárga öves vagyok. Az iskolában több lesz a tanulnivaló, több a házi feladat, de nem olyan nagy baj ez... – mondta.

Dávid is várta, hogy megismerje új osztálytársait.

– A Zdravko Gložanski iskolából jöttem, kíváncsi voltam az új osztálytársakra. Szerintem is kevesebb szabadidőnk lesz, sokkal több tanulnivaló van, mint alsóban. Azért is vártam, mert felsőben is szeretnék matekversenyre menni, tavaly is szép eredményeket értem el. Meg hát a zeneiskola is megkezdődött, tamburán játszom. Sportolok is, pingpongozom – sorolta.

Annabellának kissé hiányzik a tanító néni, ezért ha délelőtti, akkor meglátogatja. Az elsősök ugyanis mindig délelőtti.

Karolina is a Zdravko Gložanski iskolából jött, s kíváncsi volt az új osztálytársakra, tanárookra.

– Ne is mondjam, mennyire vártam, hogy ötödikes legyek. Annyi mindent hallottam szüleimtől, a hetedik bátyámtól, s kíváncsi voltam, tényleg úgy van-e, ahogy mesélték. Olyan tanácsokat is kaptam, hogy fontos az első benyomás. Szerintem is így van, fontos, hogyan mutatkozunk be a tanároknak. Mindjárt év elején szorgalmasan kell tanulni. Eddig színikitűző tanuló voltam, ezentúl is az szeretnék lenni. Igaz, alsóban megszoktuk a tanító néni, itt meg minden órán más tanár tanít minket. Különböző személyiségek, s hozzájuk kell igazodni. Azért is vártam a tanévkezdést, mert úszni is járok, meg a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör modern tánc-csoportjának is tagja vagyok. S megkezdődött az edzés, a táncpróbák, újra dinamikus lett az életünk – fejezte be beszélgetésüket Karolina.

Koncz Erzsébet

Hollófekete, nyárfekete és a többiek

Nektek mondja el Kósa Sándor, a lovak nagy barátja

Ha úgy kíváncsiatok, Temerinben lovagolhattok is. Méghozzá Kósa Sándor bácskossuthfalvi származású lótenyésztő telepi házának hátsó részében, amelyet lovaglópályává alakított. Nem kis területről van szó. Lazán körülkerített, jól kitaposott nagy udvart képzeljétek el, melynek egyik szegletében áll a félig nyitott istálló, előtte hatalmas itatóval, mögötte nagy kazal, a többi – mai kifejezéssel élve – szabad pálya a lovaknak. Szépen elfér itt egymás mellett tíz ló, közöttük sárga is, fekete is, kanca, csikó és csődör is. Sőt, még Izabella is a környéken kotnyeleskedik. Ő egy barna színű, jó étvágyú kecske, aki felfal mindent, ami a lovak gyomrára megülné.

Gyönyörű állat a ló. Tulajdonosuk, Sándor is gyermekkorától él-hal értük. Kérdeztük, ő mesélt.

* Hogyan lett lovász?

– Valóban kiskorom óta a lovak közelében szeretek lenni. Apukámtól kaptam az első lovamat, Donnát, aki immár 17 éve nálam van. Akkor 3 hónapos volt. Ez volt a vágyam, s teljesült. Donna után pedig jött a többi ló, előbb Bácskossuthfalván, ahol hatalmas rét állt rendelkezésre. A gyerekek szerettek ott. Miután megnősültem, Temerinbe kerültem, jött velem Donna is, és itt is folytatni kívántam a lovakkal való foglalkozást, most tehát mindkét helyen vannak lovaim.

* Szereti munkáját?

– Nagyon, nekem ez nem is munka. Nem esik nehezemre semmi sem, amit a lovak körül tenni kell, ha kell miattuk hajnal négykor kelek. Úgy is mondhatnám, hogy a hobbim egyben a munkám.

*** Régen a lovak igásállatok voltak. Ezek a lovak is kiveszik részüket a mezőgazdasági munkából?**

– Nem. Nagyon megváltozott a világ. A lovak világa is másmilyen, mint egykor. A múlt évszázad közepéig, vagyis addig, amíg a traktorok,

A lovaspálya közepén a tulajdonos

mezőgépek nem törtek be a földművelők életébe, addig sok ló volt vidékeinken is, és valamilyen nagy munkát végzett a földeken. A traktorok azonban átvették a szerepét, és a ló szinte el is tűnt az istállókból, meg a falvakból is. Az utóbbi egy-két évtizedben azonban ismét növekszik a lóállomány Vajdaságban. Van, aki kedvtelésből, van aki versenyzés céljából tart lovakat. Nálunk lovaglóiskola működik, és azt remélem, hogy egyszer lovascentrummá nővünk ki.

*** Mi van egy lovascentrumban, ami itt nincs?**

– Magyarországon így nevezik azt a helyet, amiről én is álmodok. Egy tanyán szeretnék idővel kialakítani egy olyan helyet, ahol a főszerep ugyan a lovaké, de sok tartalom társul hozzá. A centrum kirándulohely lenne, edzőhely, nyári táborok színhelye. Ezenkívül lovas oktatásra, bértartásra (aki otthon nem tudja hol tartani a lovát, az berbe adja, vagyis fizet azért, hogy gondozzák a jószágát) is mód nyílna, park, játszótér venné körül...

* És a versenyeztetés?

– Mi is járunk lóversenyekre. Az utóbbi négy évben a Nemzeti Vágtának köszönhetően lényegesen megnövekedett az érdeklődés a versenyek, a lovak iránt. A hétvégén is versenyre készülünk.

*** A lovaglás, a ló közelsége valóban nyugtató hatású?**

– Ez így van. Még nem említettük a lovaglást mint terápiát. Sok esetben nem kell, hogy orvos előírja, de érzik a gyerekek és a felnőttek is, hogy a lovaglásnak nyugtató hatása van, ezenkívül megtanít koncentrálni. Egy-egy óra nálunk 2-3 órás is, és ez idő alatt bizony nem lehet elkalandozni. Arra kell figyelni szigorúan, amit csinálunk, és ez olyan hatást vált ki az emberekből, így a gyerekekből is, hogy lovaglás után is rendezettebbek a gondolataik.

*** Veszélyes lovagolni? Megtörténhet, hogy valaki leesik a lóról?**

– Nálunk a diákok fejvédőt, hátvédőt kapnak, mielőtt lóra ülnének. Megteszünk mindent,

hogy biztonságban legyenek, ám lovassport nincs esés nélkül. Ezzel számolni kell.

* Megfizethető a lovaglás?

– Nem olcsó, mert a ló tartás sem olcsó. Ám mi jóval kedvezőbb árakkal rukkoltunk ki, mint sok más vajdasági lovasközpont.

*** Sajnos a felnőttek, és a gyerekek közül is csak kevesen mondhatják el magukról, hogy ültek lovon, pedig a magyar lovas nemzet hírében áll.**

– Igen, most már csak a lovakra vonatkozó gazdag szókészlet mutatja, hogy nemzetünk történetében fontos szerepet töltött be a ló. Utána lehet nézni a szótárakban, hogy milyen sok kifejezés maradt ránk a ló tartásból, példának a lovak színére vonatkozó kifejezéseket említeném. Hallott már hollófeketéről, nyárfeketéről, a deresről, vagy a pejéről...? Valóban keveset tudunk a lóról, de mintha kezdenének jobbra fordulni a dolgok.

Nagy Magdolna

Kósa Sándor kicsi kora óta szeret a lovak közelében lenni

A fiatal korosztály kedvvel lovagol, még akkor is, ha nem veszélytelen

Ismerjük meg Vajdaságot!

Szabadkai általános iskolások újvidéki kiránduláson

A vajdasági magyar ajkú általános iskolásoknak a Magyar Nemzeti Tanács kirándulást szervez, hogy a korosztály szűkebb hazáját is megismerje. Az október 30-ig tartó programban 76 iskola, csaknem 3200 kisdíák és 220 osztálytanító vesz részt. Az észak-vajdasági gyerekek Újvidéket, a dél-bácskaiak Szabadkát és Palicsot, míg a bánáti gyerekek Belgrádot és Zimonyt látogatják meg. Az utazás a gyerekek számára ingyenes.

Szeptember utolsó hetében 4 szabadkai intézményből 120 gyerek látogatott Újvidékre és Péterváradra. Rögtönzött történelemórán vettek részt a várban a toronyóra, a régi hídlábak és a várfalak mellett. A péterváradai séta után a kirándulók a Vajdasági Múzeumban ismerkedtek az ókori és a középkori életformákkal, majd sétát tettek a város központjában, és a Duna-parkban is játszottak.

Miénk a kötött pálya

Vajdasági siker az Európai mobilitási hét és autómentes nap nevű pályázaton

A pályázatot több magyarországi minisztérium hirdette meg.

„Nagy öröm, hogy évről évre egyre több gyermek vesz részt az európai mobilitási hét keretében szervezett pályázaton, hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy felhívjuk a fiatalabb generáció figyelmét az autómentes közlekedés lehetőségeire. Célunk, hogy az egészség megőrzése érdekében minél szélesebb körben használjuk a tömegközlekedési járműveket, biciklizzünk vagy sétáljunk.”

Az európai mobilitási hét és autómentes nap egyre több emberhez juttatja el a környezetbarát közlekedés üzenetét. A nemzetközi eseménysorozat az önkormányzatokat fenntartható közlekedési intézkedések bevezetésére, a lakosságot pedig az autózás helyett a közösségi közlekedési eszközök használatára, kerékpározásra, gyaloglásra ösztönözi.

Borosán Beáta, az Emberi Erőforrások Minisztériumának osztályvezetője hangsúlyozta: „A beérkezett pályaművek rendkívül kreatívak voltak, külön öröm, hogy az alkotásokon egész osztályok és családok is együtt dolgoztak.

A szabadkai és hajdújárasi tanulók nagyon sikeresen szerepeltek a rajzversenyen. Köszönettel tartoznak **Horváth Timeának** Szabadka polgármester-helyettesének, akinek a közbenjárásával nemcsak kényelmesen eljutottak a budapesti díjkiosztóra, hanem egy felejthetetlen élménnyel gazdagodtak.

Az iskoláskorú díjazottak között van **Boja Boglárka** és **Szalai Klaudia** (Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás), **Ivana Cvijan** és **Milica Simić** (EmArt Műhely, Szabadka), ők négyen kerékpárt kaptak ajándékba, **Kuti Lili** (EmArt Műhely, Szabadka) valamint **Szekeres Martin** és **Kincses Kitty** (Október 10. iskola, Szabadka), **Somogyi Dóra** (Jovan Mikić iskola, Szabadka), **Szalai Violetta**, **Mikovity Csenge** (Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás) rollerben részesültek. Nagy rollerban részesült **Illés Lehel** (Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás) és **Horváth Brigitta**, **Djember Lea** (EmArt Műhely, Szabadka).

A szerkesztőségünkbe eljuttatott felvételek a budapesti Római Kalandparkban készültek.

N-a

Az európai mobilitási hét idei kreatív pályázata a kötött pályás közlekedés bemutatását tűzte ki célul. A gyermekek számára meghirdetett rajz- és fotópályázatra közel 1200 pályamunka érkezett, jelentős részben a határon túlról, főként Vajdaságból. A legsikeresebb művek alkotóit korcsoportokként kerékpárokkal, rollerekkel és egyéb csoportos nyereményekkel díjazták.

Szeptember 20-án szervezték meg a díjátadó ünnepséget a budapesti Római Kalandparkban.

Virág Péterek és Burai J.-ék a VI. Gion Nándor Irodalmi Táborban

Július utolsó hetében VI. alkalommal került megrendezésre a Gion Nándor Irodalmi Tábor. A tábort az újvidéki székhelyű Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületén belül Viola Lujza magyartanárnöve szervezte. Foglalkozást tartottak még Aladics Mária, Brindza Ildikó és Nagy Nikolett. A vajdasági általános iskolák magyar tagozataiból 21 felsős diák érkezett a táborba.

Az újvidéki Apáczai Csere János Diákotthonban eltöltött egy hét jutalom volt a 2015 novemberében megrendezett vajdasági olvasási döntő néhány díjazott versenyzője számára. A táborlakók Apáczai Csere Jánosról, Gion Nándorról, Móra Ferencről tanultak, nyelvi játékokban, közösségi és ismerkedési játékokban vettek részt, különböző irodalmi szövegeket elemeztek, verset írtak, dramatizációt mutatnak be, megnézték A kis herceg című színházi előadást, megtekintették a szenttamási Gion-emlékházat és Újvidék belvárosát, majd bemutatták, ki milyen különleges dolgot tud. Általában párhuzamosan két csoportban folytak a foglalkozások.

A kiscsoport tagjai (ötödik és hatodik osztály): Velemirov Jovan (Óbecse), Bányai Dzsasztina (Temerin), Đokić Anasztázia (Úrményháza), Kovács Alex (Kúla), Szladek Vince (Zombor), Mészáros Ernő (Doroszlo), Orsovai Hedvig (Zombor), Szerda Adrián (Óbecse), Erős Henrietta (Temerin), Latyák Dávid (Doroszlo), Szokola-Simon Blanka (Úrményháza), Bollók Daniella (Temerin), Móríc Tina (Úrményháza).

A nagycsoport tagjai (hetedik és nyolcadik osztály): Dognár Brigitta (Topolya), Túri Krisztina (Mohol), Mihályi Zselyke (Mohol), Gusztony Endre (Temerin), Győri László (Topolya), Uzelac Alexandra (Topolya), Fuszko Dóra (Temerin), Sztári Beáta (Mohol).

A táborban az alábbi diákok tűntek ki teljesítményükkel:

DRAMATIZÁCIÓ

A Virág Péterek nevű csapat: Latyák Dávid, Uzelac Alexandra, Erős Henrietta

A Burai J.-ék nevű csapat: Gusztony Endre, Mihályi Zselyke, Orsovai Hedvig

MESEÍRÁS

Móríc Tina, Uzelac Alexandra, Erős Henrietta

APÁCZAI CSERE JÁNOS PORTRÉJA (RAJZ)

Bollók Daniella, Đokić Anasztázia

VIRÁGOS KATONA (RAJZ)

Velemirov Jovan, Szerda Adrián

IRODALMI VETÉLKEDŐ

Móríc Tina, Gusztony Endre, Szerda Adrián
NYELVI JÁTÉKOK

Fuszko Dóra, Kovács Alex, Mihályi Zselyke

VERSÍRÁS

Mihályi Zselyke, Gusztony Endre

KI MIT TUD?

Orsovai Hedvig ének, Szladek Vinde bűvészműtávján, Kovács Alex matematikai fejtörők, Gusztony Endre és Erős Henrietta ének

LEGSZEBB SZOBA

Mihályi Zselyke, Bányai Dzsasztina, Sztári Beáta, Túri Krisztina, Bollók Daniella

TUDÁSFELMÉRŐ MEGOLDÁSA

I. hely: Kovács Alex, II. Szerda Adrián, III. Orsovai Hedvig

A Gion Nándor Olvasási Verseny az idei tanévben folytatódik. A vajdasági döntőre november 26-án, szombaton kerül sor Újvidéken.

Brindza Ildikó

Ismét vetélkedtek a népmesemondók Óbecsén

Az óbecsei Népkönyvtár tizedik alkalommal szervezte meg a népmesemondó verseny elődöntőjét, melyen helybeli diákok vettek részt. Toll Irén könyvtáros köszöntötte a versenyzőket, a főkészítőjüket, a szülőket, a nagyszülőket... Hallhattuk Benedek Elek indiai, japán, izlandi, finn, szicíliai, zsidó, főleg a macskáról, békáról szóló meséit.

Minden föllépő oklevelet és jövő évi tagsági könyvecskét kapott. A bírálóbizottság: Varnyú Ilona nyugalmazott magyartanárnöve és Fercsik Kiss Piroska könyvtáros a következő döntést hozta: továbbjutott a döntőbe Siles Dzsesszika, Szirbik Zalán, Kiskomáromi Zsolna, Koncz Antónió, Tallós Kinga és Tallós Martina. Valamennyien könyvjutalomban részesültek, s fölléptek a döntőn, melyet a népmese napján, Benedek Elek születésnapján tartották meg. Ekkor már versenyeztek a bácsföldvári és a péterrévei diákok is.

Felvételünkön az óbecsei továbbjutók.

Koncz Erzsébet

Szívek

Kék – mint az ég.
Zöld – olyan, mint a frissen nyílt falevél.
Rózsaszín – meleg és lányos, akárcsak én.
Lila – mint a levendula.
Sárga – fényes, akár a rég felkelt napsugár.
Fehér – olyan, mint a bárányszerű felhő az égen.
Narancssárga – olyan, mint a narancs héja.
Barna – a hajam színe barna, s megfogja, aki akarja.
Piros – lángol, ég, és mégis csábító.
Vörös – ég, mint a tűz, és szíve, mint a vér.
Fekete – félelmetes, akárcsak a vihar előtti rend.

Kovačević Sanja, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Zalán

Az öcsém, Zalán 8 éves, másodikos. Igazi kis ördög. Mindig valami csínytevésen jár az esze.

Szőke hajú, barna szemű, vékony testalkatú. Állandóan izeg-mozog, mindig szalad, siet valahova. Az iskolában jól tanul, odafigyel az órán, csak a szünetben szokott rosszkalkodni. Amíg alsós voltam, addig rá tudtam figyelni, és ha kellett, közbeleptem. Az idén már ellenkező váltásban vagyunk, így nem ellenőrizhetem. Kicsit érzékeny, néha elpityeredik, amikor hiányzik neki az apa, aki már lassan 2 éve külföldön dolgozik.

Az öcsémmel jókat tudunk együtt nevetni, igazi kis mókamester. Minden apróságnak megőrül. Szereti a hasát, habár ez nem látszik rajta. Ennivalót senkinek sem ad. Szereti a számítógépes játékokat, de jókat szoktunk bújócskázni, zavarócskázni és focizni is.

Szereti az állatokat. Szép időben együtt gyűjtjük a rovarokat, a bogarakat, a gyíkokat. Már egész nagy rovargyűjteményünk van.

Szeret olvasni és hegedülni. Az idén kezdett el zeneiskolába járni. Nagyon szereti, amikor én megyek érte.

Szeretem a kisöcsémet, annak ellenére, hogy sokszor összeveszünk, de mindig gyorsan kibékülünk. Remélem, mindig jó testvérek maradunk.

Molnár Szabolcs, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Jó pajtás

Most az én jó pajtásomat fogom bemutatni.

A neve Bognár Odett. Szőkésbarna hajú, zöld szemű, alacsony és közepes alkátú. Nagyon kedves, aranyos, okos, ügyes. Zentán született, és Adán él.

Elsőben ismerkedtem meg vele, amikor Adára kerültem. Odett elejében nem annyira kedvelt, de ahogy jobban megismertük egymást, jóba lettünk. Odettet inkább Odinak vagy Bodinak hívom. Körülbelül ötödikes korunktól vagyunk legjobb barátok. A barátságunk úgy kezdődött, hogy egyik nap (amely ugyanolyan nap volt, mint a többi, de mégsem) eljöttünk az iskolába. Itt tanultunk, beszélgettünk, és egyre jobban megismertük egymást. Amikor haza akartunk indulni, zuhogott az eső. Mivel Odett-tal mentem a suliba, úgy volt, együtt is megyünk haza.

Nagyon esett az eső, Odett így szólt:

– Barbi, megvárjuk, hogy az eső elálljon vagy megnyugodjon?
– Rendben – feleltem.

Kis idő után újra megszólalt:

– Barbi, szerintem induljunk el, mert az eső nem fog elállni!
– Szerintem is – mondtam.

Elindultunk, útközben beszélgettünk. Mire az útkereszteződéshez értünk (ahol találkozni szoktunk), az eső hirtelen elállt. Amikor hazaértem, anyu megkérdezte:

– Eláztál?

– Igen – mondtam.

Odett-tal másnap nagyot nevtünk, hogy szakadó esőben indultunk haza, és mire majdnem hazaértünk, addigra elállt.

Odett bejutott a Fölszállott a páva gyermekvetélkedőjébe. Nagyon büszke vagyok és voltam rá! Azóta rengeteg sok közös élményünk van és sok tervünk.

Az újév nagyon jó volt, hiszen nála voltunk. Már nagyon várom (bírom benne, ő is) a május elsejét, mert akkor nálam alszik. Remélem, jól fogjuk érezni magunkat! Odettnek van két testvére, Ivett és Bálint. Megbeszéltük, hogy az újévet újra együtt tartjuk. Azt is, hogy ballagás után is tartjuk a kapcsolatot.

Odett nekem nagyon fontos, mert sok mindent meg lehet vele beszélni, és a titkainkat is meg tudjuk osztani egymással.

Odi kedvenc tantárgya a zene és a földrajz. Szeret tamburázni.

Nagyon örülök, hogy ő lett a legjobb barátom. Remélem, a sors akármit is hoz, mindig együtt leszünk.

Bakurek Barbara, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A kis kanász, Gilike

(Gion Nándor Virágos Katona című regényrészlete alapján)

Újpál József, vagyis Gilike
szomorú, de nem számíthatott senkire.
Édesapja a szerencséjét kereste,
őt pedig a Krivaja partjára vetette.

Gilike, hogy fájdalmát enyhítse,
a két kezét kérte segítségre.
Így játssza el a megtorlást,
azok ellen, kik oly sokszor bántották.

Csak Rézi volt, ki elfogadta a kis kanászt,
bár mindenki csúfolta.
Gilike elment végül oda, ahol őt is várta valaki.

Rojtos szerint Gilike
nem gondolt az életre,
így lett ez a történet vége.

Mihályi Zselyke, Novak Radonić iskola, Mohol

Álmomban a Hargitán jártam

Egy napon már esteledett. A barátnőm nálam tartózkodott. Jót játszottunk, beszélgettünk. Egyszer megcsörrent a telefonja. Az anyukája hívta, hogy menjen haza. Elkészöntem tőle, és aludni tértem.

Az álmomban egy csodálatos helyen találtam magam, a Hargitán. Gyönyörű volt. Hirtelen egy macska terelte el a figyelmem, majd megláttam egy faházat. Gondoltam bemegyek, megnézem, ki lakik itt. Benyitottam, és egy fiú pihent az ágyán. Nem volt szívem felkelteni, olyan szépen aludt. Nem akartam tolatkodó lenni, így kint szunyókáltam a csillagos ég alatt. Másnap reggel ébredés után megnéztem, felkelt-e. Ő már a reggelijét fogyasztotta. Bemutatkozott. Az ő neve Ábel volt. Az ismerkedés után együtt néztük a felkelő napot. Káprázatos látványt nyújtott! A széky legényt kedves, nyugodt fiúnak ismertem meg. Beesteledett, s mindketten nyugovóra tértünk.

Ábel másnap elmesélte, milyen érdekeset álmódott. Álmában egy nagy fát látott, benne rengeteg fegyvert. Elindultunk, mert kérte, hogy tartsak vele. Hamar rá is bukkantunk a fára, amelyikben bomba, pisztoly, puská és fegyver volt elrejtve. A bombákat felrobbantottuk. Jól szórakoztunk, de gyorsan elszállt az idő. A naplementét nézve elszomorodtam. Haza kellene mennem. Barátom addig könyörgött, míg rábeszélte, maradjak még néhány napig.

Másnap sárkányvadászatra indultunk. Nem kellett sokat barangolnunk, míg rátaláltunk egy barlangra. Bent egy nagy szörny aludt. Kihallatszott a horkolása. Ábel felébresztette, és harcot vívott vele. A küzdelem végén mondtam, hogy haza kell indulnom. Nehéz szívvel, de elengedtem. Nagyon jó barátok lettünk.

Ez volt életem legszebb álma és élménye. Soha nem felejttem el ezt a furfangos éjszárását, bátor erdőpásztort, a kutyáját és a macskáját. Feledhetetlen kalandban volt részem. Remélem, ezek az emlékek örökké megmaradnak, megőrződnek a szívemben, amíg csak élek.

Farkas Nikolett, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Tűzoltó. Iván Károly, 3. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Örömet szereztek nekünk azzal, hogy mind több fogalmazás érkezik címünkre. Nagyszerű újraolvasni a nyári élményeket, melyek arról győznek meg bennünket, hogy nagyon jó volt otthon, a családdal lenni, persze a nyaralási emlékek sem utolsók. Külön örülünk, hogy mind több más téma is terítékre kerül, és annak is, hogy küldeményeitekkel versek is érkeztek. Nem is akármilyenek! Így válogatni mind nehezebb, de akinek a munkája ezen a héten kimaradt, még sorra kerülhet a következő számok valamelyikében.

Nagy Magdolna

Újból az iskolapadban

Egy kicsit vártam már a tanítás kezdetét, de csak azért, hogy találkozhasam az osztálytársaimmal.

Ennyi szünet után kissé már furcsa volt újból visszatérni az iskolába. Idén kaptunk egy új tantárgyat, a kémiát. Már nagyon várom, kíváncsi vagyok, hogy milyen lesz. A tanárnőt is csak látásból ismerjük. Történelemből, angolból és szerbből is új tanárnőt kaptunk. Egyikükkel sem volt még óránk, de már nagyon várom a velük való találkozást.

Az első tanítási napon még nem történt semmi különös, nem voltak rendes óráink, csak beszélgettünk a tanárokkal. Osztálytársaimmal megbeszél-tük nyári élményeinket. Mindenki maradt a régi, csak kissé megnőttünk, ez tornaórán be is bizonyosodott.

Szokatlan érzés, hogy már megint elmúlt egy év. Az idén, mivel a zeneiskola hatodikosa vagyok, befejezem azt. Kevesebb kötelességem lesz, de kicsit hiányozni fog. Elballagtak a nyolcadikosok, köztük sok jó barát. Megvallom őszintén, egy kicsit hiányoznak. Ahogy végiggondolom, olyan, mintha nemrég léptük volna át először az iskola kapuját. Pár szempillantás, és mi lettünk a „nagy” hetedikese, akik elballagtatják a nyolcadikosokat, és azok, akik a jövő iskolaévben maguk is elballag-nak.

Szerencsére ez még a jövő. Előttünk áll két év, amíg ennek az iskolának a tanulói lehetünk.

Surányi Bence, 7. osztály, Arany János iskola, Orom

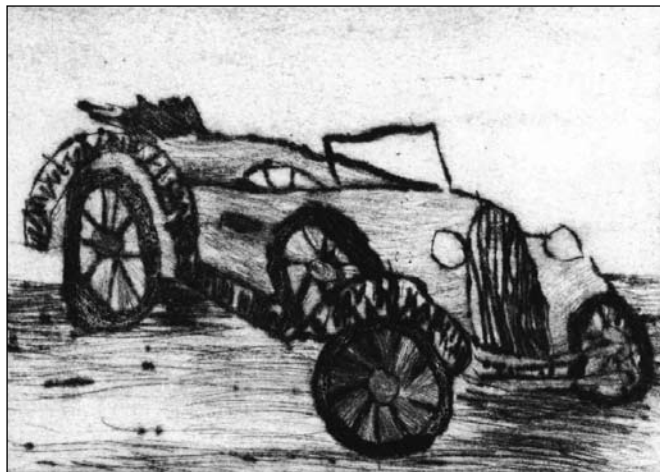
Tündérszép Ilona és Árgyélus (Mesebefejezés)

A királyi udvarban hatalmas lakomát kezdtek szervezni. Tündérszép Ilo-na kívánsága volt, hogy hívják meg a tizenkét lánypajtását. Árgyélus bele is egyezett. Ő azokat szerette volna meghívni, akik segítettek neki Tündérszép Ilonát keresni.

Azon gondolkodtak, hogyan juttassák el a meghívókat a vendégeknek. Egyszer csak valaki bekopogott az ajtón. Árgyélus nyitott ajtót. Nagyon meg-lepődött, mikor meglátta, hogy az ördögfőké azok.

– Hát ti mi járatban? – kérdezte tőlük.

– Segítségért jöttünk! – mondták az ördögfőké.

Régi autó. Pesti Bence, EmArt Műhely, Szabadka

– Miben lehetek a segítségetekre? – kérdezte Árgyélus.

– Elkártyáztuk mindenünket, napok óta nem ettünk! – mondta az egyik ördög.

– A köpönyeg, a bocskor és az ostor maradt meg! – mondta a másik ördög. – Azzal találtunk ide hozzád.

Árgyélus megsajnálta őket, befogadta, és megvendégelte az ördögöket. Az ördögök hálásak voltak neki. Fölajánlották Árgyélusnak a segítségüket.

– Szeretnélek megkérni titeket, hogy a meghívókat hordjátok szét a ven-degeknek! – mondta Árgyélus.

– Szívesen! – válaszolták az ördögök.

A másnap tartandó lakomára eljött az állatok királya és az összes többi állat, köztük a sánta farkas is. Ott volt még a Nap, a Hold és a Szél is. Tündér-szép Ilona fátylát a tizenkét lánypajtása vitte. A lakoma három nap, három éjjel tartott.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Curnovics Kitti, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Három pizsama, napfény és sós víz

A nyári szünidőben sok élményben volt részem, amelyre szívesen em-lékszem vissza.

A vakáció elején pizsamapartin voltam Noncsinál. Nagy örömmre régi osztálytársunk, Laura is ott volt. Délután érkeztem meg hozzájuk. Késő estig játszottunk kint az udvaron. Vacsora után pizsamába bújtunk, és elkezdő-dött a parti! Zene, párnacsata és Ki mit tud?-játék mellett telt az idő. Hajnali kettőkor aludtunk el. Reggel későn ébredtünk. A finom reggeli után haza-mentem.

Pár hét múlva újabb kalandok elé néztem. Egy ismerősünk felajánlot-ta, hogy néhány napot töltsünk a zlatibori lakásukban. Hosszú és fárasztó út után megérkeztünk a hegyekbe. Reggelente a természetben tornáztunk. A friss hegyi levegő, a kellemes napsütés mindennapi sétánk kísérője volt. Sokan csónakáztak a tavon, de én a lovaglás mellett döntöttem, és persze a helyi ízeket is megkóstoltam. Még élénken emlékeztem a hegyi forrás vizére, amikor újabb utazás várt rám.

Irány a tenger! Strandkellékek, játékok és persze ruhák tömege, ezek nél-kül el sem képzelhetem a nyaralást. A hat éjszaka a tengeren rövid időnek tűnik, de a sok élmény még ma is eszembe jut. A kora reggeli séták, a tenger kristálytisza vize és a strandolás öröme mind kedves emlékeim. Idén már tökéletesíttem az úszásom, így nagyon örültem, hogy ottlétünk alatt min-dennap strandidő volt. Csupán megérkezésünk másnapján volt a délelőtti vi-haros és borús. Ennek ellenére ez a nap is új élményt hozott. A süvítő szélben sétáltunk, és a háborgó tenger hullámain néztük. Idáig csak tévében láttam ilyen hatalmas hullámokat. Pár óra múlva már kiderült az ég, és a strandok hamarosan megteltek fürdőzőkkel.

Ez a nyár sok szép emléket adott nekem ajándékba. Bár lassan már itt az ősz, még most is öröm tölt el, ha arra gondolok, milyen jó volt együtt lenni szüleimmel és élvezni a megérdemelt pihenést.

Zombori Noémi, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Nyári szünet

Képzeljétek, mi minden történt velem a nyári szünetben!

Amint elkezdődött a nyári szünet, türelmetlenül vártam édesapám érke-zését. Ő Németországban dolgozik már harmadik éve. Mindig falunapra jön haza. Ezen a nyáron volt itthon legtöbbször. A falunapon felléptem a teakwon-do csoporttal. Majd sokat ugráltam a trambulínon. Megvártuk a tűzijátékot, aztán indultunk is haza.

Többször voltunk Mórahalmon is, ahol szintén jól éreztem magamat. So-kat csúszdáztam, ettem-ittam és napoztam.

Aztán sor került a szobám felújítására is. Bemeszeltük, és új szobabútor-t kaptam. Az újrameszelt fal zöld, citrom- és narancssárga lett. A bútorom jól illik hozzá, mert drapp és kivizöld színű.

A szabadságba az is belefért, hogy meglátogassuk a moravikai fürdőt. Na-gyon hideg volt a víz, de az engem nem zavart. Aztán érkezett az a nap is, amikor apukám indult vissza Németországba.

Pár nap elteltével elmentem Szabadkára. Ott aludtam a nenámnál. Sok jó dolog történt velem a vendégségben is. Hamburgert vettünk, turmixot it-tunk, aztán a játszótérre mentünk. Anyukám másnap estefelé jött értem.

Nagyon tetszett ez a nyári szünet. Alig várom a következőt!

Szabó Alex, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

CSILLAGÁSZAT

Kék gyöngy a semmi közepén

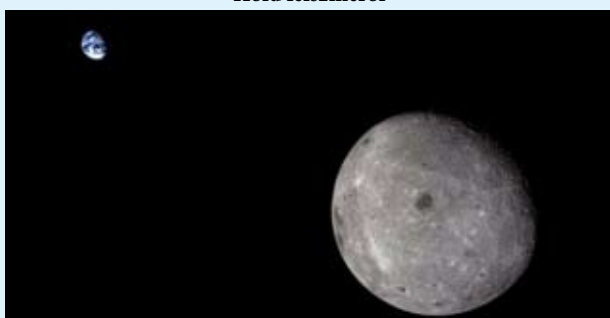
Így is lehet jellemezni Földünket, mint a címben áll. Ha ránézünk a felvételekre, valóban ez juthat eszünkbe: bolygónk valóságos gyöngy, méghozzá a semmi közepén. Az alábbi fotók különböző űrjárművekről érkeztek a Földre.

A Galileo űrszonda útján a Jupiter felé 1992. december 16-án örökítette meg a Holdat és a Földet

Csaknem egy évvel ezelőtt készült ez a művészi ihletésű felvétel, 2015. október 12-én kapták lencsevégre a Földet, méghozzá a Hold felszínéről

A Hold és a Föld a kínai nemzeti űrvizsgáló fotóján, melyet 2014-ben készítettek. A felvétel érdekessége, hogy a Hold távolabbi oldalát mutatja

Történelmi felvételt küldött a Földre huszonhat évvel ezelőtt, 1990. február 14-én a Voyager 1, amikor 6,5 milliárd kilométerre bolygónktól megmutatta, milyen parányiak vagyunk a hatalmas űrből nézve

Elkészült a világ legnagyobb rádióteleszkópja

Kínában megkezdtek a világ legnagyobb rádióteleszkópjának a tesztelését, az 500 méter átmérőjű tányérantenna már vette is az első jeleket a világűrbel.

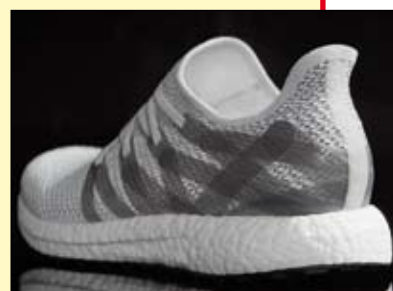
A Kína délnyugati részén épített hatalmas teleszkópot szeptember közepén adták át, de a tesztelés és a kalibrálás (beállítás) még három évig tart, s a funkciók fokozatosan válnak elérhetőkké. A világűrbeli érkező jeleket figyelő óriás berendezés azon program elemeként épült meg, melynek célja, hogy a világ legnépesebb országa is vezető tudományos hatalommá váljon. A teleszkóp öt évig épült, s 180 millió dollárba került.

Az eddigi csúcstartó a Puerto Ricóban épített Aricebo rádióteleszkóp volt, az antenna átmérője 305 méter.

ROBOTIKA

Robotok készítették az Adidas-futócipőt

Az Adidas bemutatta a világ első, robotok által készített futócipőjét, néhány hónap múlva pedig továbbiak követhetik. A sportzergyműterem Futurecraft M.F.G. (Made For Germany) névre keresztelte a futócipőt. Az elkészítésében csak minimális mértékben vettek részt emberek, minden lényeges fázis automatizálva történt. A tervezést is a gépek segítették: a minél kényelmesebb megoldáshoz komoly segítséget jelentettek az Aramis nevű mozgásérzékelő rendszer által gyűjtött adatok. A gép a lábáról és annak mozgásáról a lehető legtöbb adatot begyűjtötte, így már könnyebb volt olyan sportcipőt készíteni, ami pontosan illik az emberi lábra. A németek azt ígérik, a Futurecraft csak a

kezdett volt, a következő néhány hónapban további felszereléseket készítenek. Az Adidas ráadásul már azon gondolkodik, hogy a modell következő darabjának bizonyos részét 3D-nyomtatással készíti el.

Hogy mennyibe kerül a most bemutatott cipő? Nem közölte az Adidas, azt viszont igen, hogy összesen 500 darabot készítenek belőle. (hvg.hu)

Fázós vízpartok

A vízpartról rég eltűntek a strandok felé igyekvő vagy a vízben labdázó tömegek, a tarka sátrak, elnémult a nemegyszer dobhártyát szaggató zene. A járdákon csupán néhány fázós, siető embert látni, a parti fák sárga és rozsdabarna árnyalatú ruhát öltöttek. A tó vizén pedig nagy récecsapatok úsznak a sok fehér vitorlás helyett. Az állóvizet most elsősorban madarak népesítik be, és ez mindaddig így marad, amíg a keményebb fagyok jégpáncélt vonnak a tó hol zöldesen, hol szürkén csillogó vizére. A legegyszerűbb távcsővel is sok látnivaló tárul a szemünk elé.

Sirályok

Reménykedve közelednek a hattyúk, mert megszokták, hogy az emberek kenyérdarabkákkal kedveskednek nekik. A nádas mentén tőkés récék ringatóznak a vízen, beljebb kerce- és kontyosrécecsapatokat, de ritkábban látható fajokat, például hegyi récéket, sarki és északi búvárokat is megfigyelhetünk. Sirályok keringenek a víz felett, a nád között barkóscinegék motoznak, valahol izgatott ökörszem cserreg, napsugaras szeptemberi délelőttökön még egy-egy kockás siklót is láthatunk a parti kövek között.

Nyári esteken biztosan sokan látták, amint a rajzó árvaszúnyogok felhőszerűen, sötét tömeg-

ben hullámszanak a part közelében, nemegyszer a strandok körül. Az emberek többsége fél tőlük, rémülten menekül, pedig ez a látványos rovargyülekezés senkit sem fenyeget. Hím szúnyogok járkálják légi táncukat, amelyek nem szúrnak, senkit sem bántanak. Az árvaszúnyogok élete nagyon rövid. A rajzó hímek nőtényeket csalogatnak magukhoz, de a párzást követően néhány nap alatt elpusztulnak. A nőtények élete is csak addig tart, amíg petéiket lerakják. Egyébként ők sem szúrnak, szájszervük csökevényes, vérszívásra alkalmatlan, rövidke életük során többnyire nem is táplálkoznak. A balatoni árvaszúnyogot mint önálló fajt 1983-ban írták le. Óriási tömegben él, évente négy-hat nemzedéke fejlődik, fontos madártáplálék. Ősszel kifejlett szúnyogokkal már nemigen találkozunk, a tófenék iszapjában viszont a mérések szerint négyzetkilométerenként kétszáz-ezer-öt száz lárvá él. Ez hihetetlenül bőséges haltáplálék.

Az akvaristák is szívesen etetik halaikat a gyűjtött és a kereskedésekben kínált piros szúnyoglárvákkal.

Vékonycsőrű póling

Árvaszúnyog

A békák és a gőté az ősz elején még vígan élnek, meleg napokon a kecskebékák akár meg is szólalnak, de rendszeresen brekegnek a zöld levelibékák is. Azután, ahogy hidegebbre fordul az idő, és az első fagyok is megjelennek, a kétélűek pihenni térnek. Legközelebb már csak tavasszal találkozunk velük.

A leeresztett halastavak iszappadjain dél felé tartó partimadarakat, cankókat, pólingokat, liléket és partfutókat fedezhetünk fel. Összetartva repülnek vagy keresgélnek az iszapon. Rovarokkal és férgekkel táplálkoznak, de kevés növényi anyagot is fogyasztanak. Csapatokban járnak a pajzsoscankók is. Nyugalmi ruhájukat viselik, a hímek jól láthatóan nagyobbak, mint a tojók. Felrepülve kissé púposnak látszanak, farsíkjuk két oldalát egy-egy fehér folt színezi. Míg a füstös, réti és szürke cankók sűrűn hallatják jól felismerhető, mindig némán repülnek.

Sch. E.

„Hattyútours”

Az orosz sarkvidéki területektől Nagy-Britanniáig, több mint hétezer kilométeren át követi a hattyúk vándorlását egy speciális motoros siklóernyővel egy brit állatvédő. És mi célból teszi ezt? Kíváncsi arra, vajon miért csappant meg az utóbbi húsz évben a kis hattyúk (*Cygnus bewickii*) száma.

A 41 éves Sacha Dench 2016. szeptember 19-én reggel indult útnak az észak-oroszországi Pecsorából. Az állatvédő 11 országot fog átszeli a hattyúk 7200 kilométeres vándorlását követve – írta a The Guardian című brit lap internetes oldala.

„Két éve tervezem ezt az expedíciót. Ez egy igazi kaland lesz számomra. Szeretek repülni, és megszállottja vagyok a vadvilágnak – mondta Dench, hozzátéve, hogy végig filmezni fog,

és alig várja, hogy megmutassa a világnak a hattyúk repülését a tundrától Nagy-Britanniáig.

A környezetvédő a hattyúk vándorútján élő közösségek tagjaival, állattenyésztőkkel, gazdálkodókkal és vadászokkal beszélgetve próbálja majd kideríteni, hogy az elmúlt húsz évben miért tér vissza egyre kevesebb madár az őszi vándorútról. Az adatok szerint 1995-ben mintegy 29 ezer kis hattyú volt Európában, 2010-re azonban 18.100-ra csökkent a számuk, amely azóta is csökken.

A szakértők szerint a háttérben álló okok egyike az illegális vadászat, de a madarak számára pihenőhelyként szolgáló vizes élőhelyek elvesztése, a sarkiróka-támadások és a villamos vezetékekkel egyre sűrűbben behálózott légtér, valamint a klímaváltozás is közrejátszik.

A hattyúk repülése elnevezésű tízhetes expedíció támogatói között van az Oscar-díjas Judi Dench színésznő, aki távoli rokonságban áll a környezetvédővel, valamint Sir Ranulph Fiennes brit felfedező és Sir David Attenborough is.

A mentőakció

Ültem a könyvem fölött. A nyitott ablakon át, a langyos májusi szellő mint hívatlan vendég, ártatlanul lopakodott be, és csalogatóan csiklandozta arcomat. A tekintetem akaratlanul a leckéről az udvarra révedt. A díszkert, apa tavalyi remekműve most romokban! Benőtt a gízgáz. Sűrű bozót vette körül házunkat. Apa és anya az utóbbi időben nagyon elfoglalt. Loholnak az egyik munkahelyről a másikra, s én gyakran vagyok itthon egyedül. Aznap azt az utasítást kaptam őseimtől, hogy mire hazakernek, a leckéim készen legyenek. Hiszen a töri elégtelent javítani kell!

Hirtelen megéheztem. Kislattogtam a konyhába. A mikróba beraktam a pizzát. Gyakorlatiasan kezeltem a gépet. Am egyszer csak recsegni-ropogni kezdett az öreg pára, színes szikrákat vetett, s amikor belenéztem, volt mit látnom! A pizza összetöppörödött! Összement, összezsugorodott, mint a szalonna töpörtyűsüteskor. Még a hangyánál is apróbb méretre. Ujjongani kezdtem örömben. Madarat lehetett volna velem fogatni, hiszen nyomban az az ötletem támadt, hogy a pizzám után én következem. Jól bekentem magam napolajjal, s bele a mikróba. Mikor a gépajtó felnyílt, egy barnára sült, hangyanagyságú legényke penderedett elő. Én voltam az. A kísérlet jól sikerült. Azonnal a tarisznyámba vágtam a sült pizzám, és vándorútra indultam.

Mentem, mentem, mendegéltem. Egyszer csak látom, hosszú, kígyózó sorban hangyák menetelnek, jól megpakolva. Megszólít az egyik:

– Mit áldogálsz itt? Dolgozz, állj be a sorba te is!

– De hiszen én nem vagyok hangya! Ember vagyok! – válaszoltam.

Közelebb jött, és jól megnézett összetett szemével. Bár nem sokat látott, mert a hangyák szeme fejletlen.

– Nem lehetsz ember. Az emberek nem ilyen kicsik! – mondta.

– Minden lehetséges! – válaszoltam bátran.

– Mi a neved?

– Mangya! És a tiéd? – kérdezte.

– Bandi!

– Hogy kerültél a kert kellős közepére, a réti hangyák közé? – faggatott tovább Mangya.

Szép sorjában mindent elmeséltem neki. S ez a kíváncsi, ám jóhiszemű, jóra való hangyakatoná izgatottan hallgatta történetem. Egyik szó a másikat követte, s nagyon megszerettük egymást. Am egyszer csak nagy kiabálásra, ordítózásra lettünk figyelmesek. Mangya hangyabolyát, Vidorvárat megtámadták a szomszéd hangyakirályság katonái. Szilaj csata vette kezdetét, egyik hangya kaszabolta a másikat, ádáz küzdelem dúlt. Bősz viadal ellenséges hangyák között. Mi hanyatt-homlok rohantunk Vidorvárhoz, Mangya társainak megsegítésére. De hiába, mire odaértünk, a villáműtközetnek már vége lett. Nem volt idő szomorkodásra. Mangyával úgy döntöttünk, hogy megmentjük a hangyakirálynőt. Életben maradt hangyatársaink pedig újjáépítik a Vidorvárat.

Útra keltünk. Az ellenséges hangyaboly, Haragvár felé vettük az irányt. Mentünk, mendegeltünk a fürengetegben. Egyszer csak harsány „zizizizi” ciripelő hang hasított a fülembé. Man-

gya mindjárt tudta, hogy ez a zengő tarlósáska Zizmóka, a szép barátnője, aki divatbolond. Most is rózsavörös ruhájában pompázott, és dallikázott. Mangya illedelmesen köszönt:

– Szia, Zizmóka! De szép vagy ma! Segítenél nekünk füvet irtani, hogy minél hamarabb odaérjünk a Haragvárba?

– Szia, Mangya! Te az ellenséges hangyabolyba igyekszel? Bátor kis hangya vagy! De ki ez a figura az oldaladon?

– Ember Bandi vagyok! – mutatkoztam be.

– Ember! Miért segítenék én egy embernek, hiszen ők pusztítják a fajtámat?

– Ide figyelj, Zizmóka! Ember Bandi önzetlenül segít nekem Vidorvár királynőjének kiszabadításában. Légy szíves, vegyél róla példát, és segíts te is! Amikor a nap a delelőjére ér, legyél ott Haragvár kapujában, és dalold a csábító dalodat, azt, amellyel meg tudod igézni Haragvár katonáit!

– Jó, ezt megtehetem! Ti pedig menjete az ismerősömhöz, a hangyászücskökhöz, Csütökhöz! Ha a kedvébe jártok, talán még segíteni is fog!

Tovább indultunk a vadonban vergődve. Egy raj aranszemű fátyolkára bukkantunk, amint éppen legeleztek a levéltetveket a rózsabokron. Mangya nekik is nagyon megörült. Vidáman köszöntötte őket, hiszen ők is a barátai voltak, és sügött valamit a fülükbé. Erre a fátyolkák szelíden a hátukra kaptak bennünket, és szálltunk, szálltunk a déli napfényben, mint a nyílvessző egyenesen Csütök elé. Ott ült Csütök mogorván az illatozó, mérges gyöngyvirágok között. Nem volt ijesztő látvány, inkább éhesnek tűnt, mint félelmetesnek. Bátran megszólítottam:

– Jó napot, Csütök! Ember Bandi vagyok, a társam hangya Mangya!

– Jó napot, Bandi! Jó napot, Mangya! Hol jártok erre, ahová épeszű, ízeltlábú, főleg ha hangya, nem jár? – kérdezte titokzatosan somolyogva.

– Vidorvár királynőjét indultunk kiszabadítani az ellenséges Haragvárból. Hasznodat vehetnének ebben a hadjáratban, de úgy látom, te előbb falatoznál egy cseppet! – azzal előhúztam a pizzát a tarisznyámból, és a tücsök elé tettem. Csütök mintha csak erre várt volna, nagy állkapcsát kitérítette, és egy falatra bekapta az ételt. Mindjárt jobb kedvre derült.

– Barátom, ezzel kezdhettek volna a mondkákat! Veletek tartok, éppen hangyaboly után kutatok! Kimentem a királynőtöket, én pedig jókedvűen beköltözöm Haragvárba!

Fölpattantunk az aranszemű fátyolkák háttára, és repültünk. Csütök ugrabugrált a nyomunkban. Szálltunk, szálltunk Haragvár felé. S most már Zizmóka igéző dalát is hallottuk. Mire a vár kapujába értünk, az ellenséges hangyakatonák elkábultva feküdtek szerteszét. Csütök egykedvű közömbösséggel besétált a bolyba, és kivezette a megrémült vidorvári királynőt. Ezek után már nem láttuk többé. Mangya repesett örömeiben, amikor meglátta királynőjét. Összeöllekezünk mindannyian, és Zizmóka dalára egy szép táncot jártunk. Már esteledett, amikor mindenki hazaindult.

Mentem, mentem, mendegéltem hazafelé. Egyszer csak hallottam, valaki a nevemen szólít:

– Bandi, Bandi, ébredj már! Megint elaludtál a történelem lecke fölött? – anyukám szemrehányó hangja volt. Végignéztam magamon, szerencsére újra a régi önmagam voltam. Csak azt sajnáltam, hogy Mangya nem árulta el, milyen titkos jelszót sügött az aranszemű fátyolkák fülebe. Annak viszont nagyon örültem, hogy kertünk valóságos dzsungellé fejlődött, s megígértem magamnak, hogy másnap felderítő expedíciót tartok. Fölkutatom a kis rovarbarátjaimat, de előbb persze megtanulom a töri leckémet!

Hegedűs Sára, 6. osztály,
Kizur István iskola, Szabadka

Saját világomban. Lénárd Boglárka, 8. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Első rész
„A kiválasztottak”

1

Felébredek, hideg mellettem az ágy. Kinyújtott ujjam Prim testének melegét kutatja, de csak a matracot borító durva vásznat tapintja. Biztosan rosszat álmodott, és bemászott anya mellé. Nem csoda, hogy Prim nem tud aludni. Ma van az aratás napja.

Felkönyökölök. Elég világos van a hálószobában, hogy lássam őket. A húgom, Prim, összegömbölyödve fekszik az oldalán, szorosan hozzábújik anyához, az arcuk összeér. Álmában anya fiatalabbnak néz ki. Ilyenkor is látszik, hogy milyen fáradt, de mégsem tűnik annyira elgyötörtnek. Prim arca tiszta, mint egy esőcsepp, és szép, mint a primula, amiről a nevét kapta. Régen anya is nagyon szép volt. Legalábbis azt mondják.

Prim térdénél a világ legrondább kandúrja ül, és öröködik. Betört az orra, hiányzik az egyik fülének a fele, a szemének meg olyan a színe, mint a rohadt tőknek.

Prim nevezte el Kökörccsinnek, szerinte ugyanígy a macska piszkossárga bundája olyan, mint a réten viritó kökörccsin.

A macska gyűlöl engem. Vagy legalábbis nem bízik bennem. Jó pár éve történt, de szerintem még mindig nem felejtette el, hogy bele akartam fojtani egy vödör vízbe, amikor Prim egy szép napon beállított velem. Sovány kis cica volt, felpuffadt a hasa a férgektől, nyüzsgöttek a bolhák a bundájában. Semmi szükségem nem volt még egy éhes szájra, akit etetni kell. De Prim addig könyörgött, hogy „C még sírt is”, „C”, míg végül megengedtem, hogy maradjon a kandúr. A végén jól sült el a dolog. Anya megszabadította a férgektől, és kiderült, hogy egy született egerésszel van dolgunk. Hébe-hóba meg egy-egy patkányt is elkap. Néha, amikor kibelezem az elejtett vadat, Kökörccsinnek adom a zsigereket. Egy ideje már nem fúj rám. A belekért cserébe nem fúj. Ennél jobban sosem fogjuk szeretni egymást.

Átlendítem a lábam az ágy szélén, és belebújok a vadászcsizmámba. A rugalmas bőr felvette a lábam formáját. Nadrágot húzok, inget, aztán begyömöszölöm hosszú sötét copfomat a sapkám alá, és megfogom a takarmánygyűjtő zsákokat. Az asztalon, egy fatál alatt, hogy az éhes patkányok és macskák ne essenek kísértésbe, egy kis darab kecskesajt pihen, bazsalikomlelvéllel csomagolva. Prim aratásnapjára ajándéka. Óvatosan a szemembe csúsztatom a sajtot, aztán kisurranok az ajtón.

A Tizenkettedik Körzet Peremnek nevezett részén lakunk, ilyen tájt általában a munkába

SUZANNE COLLINS

Az éhezők viadala

James Proimosnak
(Részlet)

tartó szénbányászok lepik el a hajnali utcákat. Görnyedt hátú, feldagadt ujjizületű férfiak és nők, akik közül sokan már rég felhagytak azzal, hogy megpróbálják kisikálni berepedt körmük alól, vagy kimosni beesett arcuk ráncából a szénport. De ma kihaltak a fekete, salakkal borított utcák. A spaletták zárva a zömök szürke házakon. Az aratás csak kettőkor kezdődik. Addig akár alhat is az ember. Ha tud.

A házunk a Perem legszélén van. Csak néhány kapun kell átmenni, és az ember máris a Rétnek nevezett, gazos mezőn találja magát. A Rétnel magas szögesdrótkerítés választja el az erdőtől, ami azt illeti, az egész Tizenkettedik Körzetet ilyen kerítés veszi körül. Elvileg állandóan áram alatt van, hiszen arra szolgál, hogy távol tartsa az erdőben élő vadállatokat a vadkutyafalkákat, a magányos pumákat és medvéket, amelyek korábban gyakran betévedtek a városba. Többnyire veszélytelen megérinteni a kerítést, mivel szerencsétlen legfeljebb két-három órán keresztül van áram sötétedés után. Ennek ellenére mindig megállok, és figyelmesen hallgatózom egy darabig, hátha meghallom a zúgást, ami jelzi, hogy a

kerítés áram alatt van. Ezúttal a kerítés néma, akár a kő. A sűrű cserje rejtekén a földre hasalok, és átkúszom egy két láb széles kerítésszakasz alatt, amely évekkel ezelőtt tönkrement. Akad még jó pár ilyen szakasz, de mivel ez van legközelebb a házunkhoz, szinte mindig itt lólok ki az erdőbe.

Amint a fák közé érek, kiveszek egy íjat és egy tegez egy üreges fatörzsből. Akár áram alatt van, akár nem, a kerítés bevált, és távol tartja a hűvöket a Tizenkettedik Körzettől. Az erdőben szabadon kószálnak, ráadásul oda kell figyelni a mérges kígyókra és a veszett vadállatokra is. Kitalapított ösvények nincsenek. Van viszont étel, feltéve, ha tudod, hol keresd. Az apám tudta, és megtanított rá, mielőtt meghalt a bányarobbanásban. Nem maradt belőle semmi, amit el tudtunk volna temetni. Tizenegy voltam. Öt évvel később még mindig felriadok az éjszaka közepén, és azt üvöltöm, hogy meneküljön.

Hiába tilos bemenni az erdőbe, hiába büntetik a legszigorúbban az orvvadászatot, még többen megkockáztatnák, ha lenne fegyverük. De a legtöbben nem elég bátrak, hogy egy szál késsel a kezükben kimerészkedjenek az erdőbe. Az íjam igazi ritkaság, még az apám készítette, néhány másik íjjal együtt, amit vízálló ponyvába csomagoltam, és elrejtettem az erdőben. Apám jó pénzért eladhatta volna az íjakat, de ha valamilyen hivatalnok megneszeli a dolgot, nyilvánosan kivégzik lázadásra való felbujtásért. A legtöbb Békeőr szemet huny felette, hogy kijárunk vadászni az erdőbe, mivel ők is ugyanúgy ki vannak éhezve a friss vadhúsról, mint bárki más. Ami azt illeti, ők a legjobb vásárlóink. Annak azonban még a gyanúja sem merülhet fel, hogy valaki fel akarja fegyverezni a Perem lakóit. Összel mindig akad néhány bátor lélek, aki kimerészkedik az erdőbe almát gyűjteni. De sosem mennek olyan messzire, hogy ne lássák a Rétnel. Mindig elég közel maradnak, hogy veszély esetén vissza tudjanak rohanni a Tizenkettedik Körzet biztonságát nyújtó kerítésé mögé. „C a Tizenkettes Körzet. Ahol biztonságban élni halhat az ember.” C motyogom. Aztán gyorsan hátrapillantok a vállam felett. Még itt, a semmi közepén is attól félek, hogy valaki meghallja, amit mondom.

Kedves Olvasó Tanulók!

Amerikában a regény, Suzanne Collins Az éhezők viadala (2008) című műve vált korábban híressé és népszerűvé, de a világ a Gary Ross által, Jennifer Lawrence és Josh Hutcherson főszereplésével rendezett azonos című film (2012) révén ismerte meg a posztapokaliptikus, disztópikus történetet. A világhírű első részt hamarosan újabb folytatások követték.

A történet egyszerű. Amerika már nem létezik. Egy Panem nevű diktatórikus vezetésű ország áll a helyén. Lakói kiszolgáltatottak a leginkább az éhenhalás sújtja őket. A székhelyét a Kapitulumban fenntartó zsarnoki hatalom minden évben megrendezi az Éhezők Viadala című, életre-halálra szóló viadalt a 12 körzet

két-két fiatal korú versenyzője (a kiválasztottak) számára. A verseny győztese nagy kiváltságban részesül majd. C ugyanakkor győzelmehez a többi 23 versenyzőnek meg kell halnia. A választás napján Primet, Katniss hűgát jelölik ki versenyzőnek, a lány azonban önként vállalja a harcot húga helyett.

Mi a titka a sikernek? Ami más, híres sci-fi filmeknek is: egy apokaliptikus és gonoszsggal telt világban jó emberek küzdenek az igazságért, a szabadságért, mások megmentéséért és szerelmükért. Merthogy az ember lényegében ilyen.

Szabadnak született és vissza akarja szerezni ezt a létalapját. Még ha ezt gyakran C hazugságból, félelemből, megalkuvásból igyekszik el is felejtetni. Szerencsére mindig akadnak hősök, akik vállalják a küzdelmet.

A trilógia első részének bevezető fejezetéből olvashattok ma egy részletet a Gyöngyhalászból. A regényt magyarra Totth Benedek ültette át. Az Agave Könyvek sorozatában jelent meg.

Ne maradjatok a bevezető oldalaknál! Olvasátok el a teljes regényt!

Bence Erika

Sáfrány Imre festő, grafikus

A Szenttamás közelében levő Ókérén (Zmajevo) született, és Belgrádban, a Képzőművészeti Akadémián, majd Újvidéken, a tanárképző főiskolán tanult. 1949-ben szerzett diplomát, és ezután pár évig rajztanárként dolgozott. 1952-től jelentek meg illusztrációi könyvekben és újságokban. Párizsban többször is volt tanulmányúton, először 1954-ben, majd 1970-ben, de Olaszországban is járt. Aktív szerepet vállalt a vajdasági művészeti életben, több alkotótábor munkájában is részt vett.

1952-ben megjelent első képzőművészeti melléklete a Magyar Szóban, s ettől kezdve rendszeresen illusztrált a vajdasági sajtótermékekben. 1953-ban részt vett a zentai művésztelep megalapításában; az újvidéki Ifjúság c. lap tiszteletdíjas illusztrátora, de több vajdasági magyar újságnak is rajzolt. Több kiállítása volt Újvidéken, Szabadkán, Hódmezővásárhelyen... Amikor meghalt jó barátja és kollégája, Vinkler Imre festőművész, felvásárolta halotti aukcióján minden alkotását. Gyenge egészségi állapota miatt Sáfrány 1972 augusztusától már csak gumival a kezéhez erősített ceruzával tudott rajzolni. Látása is romlott, a színeket számokkal jelölte képein.

Gyakran használt szimbolikus jeleket. Jellegetesek a magyar népművészet ihlette virágokat ábrázoló képei, virágcsendéletei. Bartók népzenei motívumait megpróbálta a festészet nyelvén megszólaltatni. Ikonográfiájában fontos szerepet tölt be a fa. A vajdasági modern művészet

képviselője, már első jelentkezése is igen nagy visszhangot váltott ki, párizsi útját követően még inkább szakított a hagyományokkal, képeinek fogadtatását siker, ugyanakkor botrányok is kísérték.

Összeállította: N-a

Lila sámán

Hőléggballon az égen

A mese világát idézik a ballonok, ha ellepik az eget. Pedig nem meséről van szó, a hőléggballon egy kivételes jármű, melynek se kereke, se szárnya, mégis halad, sőt repül. Rendkívül látványos és élvezetes annak, aki nem fél repülni. Nem csoda, hogy Zentán például a városnapi rendezvénysorozatba iktatták. **Címoldali felvételünk épp ott készült.**

Annyit még elárulunk, hogy a hőléggballon (hőléggömb) egy speciális léggömb (léggballon), amelynél a töltőgáz nem más, mint meleg levegő. Kedvelt sporteszköz, tudományos célokra ritkán alkalmazzák. Fő részei a kosár vagy gondola, amelyekben az utasok vagy a teher helyet foglalnak, a kötélzet, az égő és a ballon vagy burkolat. A hőléggömböt felemelni a ballaszt súlyok kidobásával, vagy a töltőgáz melegítésével, süllyeszteni a melegítés kikapcsolásával lehet. A melegítés kezdetben szalma és száraz fa égetésével történt, ma már gázpalackokat visznek a magasba. A vízszintes irányú mozgást a léggömb felemelésével és leengedésével lehet megoldani, ugyanis a szél különböző magasságokban más-más irányból fúj.

Az első hőléggballon kezdeményt a kínaiak használták, majd Európában a XVII. században Francesco Lana Terzi jezsuita szerzetes fedezte fel az aeronautika egyik alaptörvényét. Rájött, hogy a levegőnek súlya van, így ami nála kisebb sűrűségű, az felemelkedik a levegőbe. A történet rendkívül érdekes, akit érdekel, utánanézhet a világhálón.

Ütközet Péterváradnál

Háromszáz évvel ezelőtt Újvidéknél egész Európa sorsa forgott kockán. A nagy bécsi háború befejeződött 1699-ben, de az oszmán törökök még mindig veszélyeztették a kontinens szívét. Két évig tartó kemény küzdelem árán sikerült bebiztosítani a jövőt.

1716 nyarán komoly megmérettetésre került sor az osztrákok és oszmánok között. III. Károly császár és III. Ahmed szultán továbbra is kemény küzdelmet folytattak egymás ellen.

Az elégedetlen törökök sehogy sem akartak belenyugodni, hogy a karlócai béke értelmében jelentős területekről kellett lemondaniuk, újabb támadást indítottak Ausztria ellen. A törökök, mint mindig, jelentős számbeli fölényben érkeztek, de meg kell hagyni, hogy a védőknek mindig könnyebb a dolguk.

A keresztény sereg élén Savoyai Jenő állt. A sereg Futaknál gyülekezett július 9-én, jelentős számban, mintegy 80.000 katonát számlált, köztük rengeteg magyar vitézzel. Az akkor még épülő Pétervárad várbán mindössze néhány ezer katona tartózkodott.

Július végére megérkezett az ellenfél. Az oszmán sereg, Damad Ali pasa nagyvezírral az élén átkelt a Száván, és észak felé tartott. A törökök jóval többen voltak, 120.000 főre becsülik a számukat. Augusztus 2-án csaptak össze először a szembenálló felek, de ezek még csak az előcsatározások voltak. A keresztény csapat, gróf Pálffy Jánossal az élén, parányinak tűnt a törökökkel szemben, de sikerült beverekednie magát a vár-

Jelenet a pétervárad-i ütközetből

ba. Éppen időben, mert hamarosan megkezdődött a vár ostroma. Időközben megérkezett a keresztény erők zöme. Savoyai Jenő, a tapasztalt törökverő hadvezér, a zentai csata hőse vezette.

A folyón átkelve, augusztus 4-éről 5-ére virradóra Württembergi Sándor csapata váratlanul rátámadott a törökökre, azzal a céllal, hogy megakadályozzák a vár teljes bekerítését. Ügyes manőverekkel sikerült a török hadrendet megbontani, és megnyílt az út a nagyvezírnek a tábor felé, aki az eseményt egy távoli dombtetőről figyelte. A törökök soraiban rémület uralkodott el, egyesek megszöktek a csatamezőről. A vesztesek kénytelenek voltak visszavonulni délre, Belgrád felé. Az egész csata mindössze néhány órát tartott, de ez a rövid idő alatt mindkét oldalon több ezer halottat és sérültet számláltak. A zsákmány sem volt jelentéktelen.

Damad Ali pasa nem élte túl az ütközetet. Több elmélet született arról, hogyan vesztette életét. Egyesek szerint elkeseredett küzdelem-

ben kapott halálos sérülést (állítólag lövést) a harctéren, más elméletek szerint látván, hogy szétverték a seregét, és tartva a szultán haragjától, öngyilkosságot követett el. Belgrádban temették el, a Kalemegdanon.

A következő évben, 1717. augusztus 22-én, 1688 után Savoyai másodszor is visszafoglalta Belgrádot és Temesvárat a törököktől, s ezzel el is dőlt az osztrák–török háború.

Az 1716-tól 1718-ig tartó osztrák–török háború a pozarevaci békével ért véget, amelynek értelmében a törököknek le kellett mondaniuk Szerbia és Bosznia északi térségeiről, valamint a Temesi Bánságról Ausztria javára. A történelmi Magyarország egysége ugyan helyreállt, de Erdély továbbra is külön kormányzás alatt maradt. A béke viszont nem volt hosszantartó, mivel alig húsz évvel később ismét nagyobb méretű harcra került sor a régi ellenfelek között.

A Péterváradnál aratott győzelem az első nagy siker volt az 1716–1718-as háborúban. Egyben az egyik legnagyobb és legjelentősebb ütközet ezeken a térségeken. Több földrajzi név – Tatár-domb, Vezirac, Tekia – őrzi az emléket. 1902-ben emeltek emlékművet a csata helyszínén.

Az ütközethez egy nagyon érdekes legenda is fűződik. Az a hiedelem járja, hogy a döntő csata előtti éjjelen, nyár kellős közepén hó esett, állítólag ezért kapta a tekiai templom a Havas Boldogasszony nevet. A törökök ettől a hihetetlen jelenségtől, a nyári hőeséstől nagyon megijedtek, rossz jelnek tartották. Kutatók állítólag erről feljegyzéseket találtak a bécsi és török levéltárakban. Mégsem bizonyítható ez az adat, habár további kutatások valóban azt mutatják, hogy az 1715–1716. esztendő hideg volt. A legvalószínűbb, hogy 1716. augusztus 5-én, hajnalban fagyos, deres idő volt.

Emlékmű a csata színhelyén

Savoyai Jenő

A Lóci játszik egy egyszemélyes, gitárprodukciónál nőtt ki magát először duóvá, majd zenekarrá. Minden dal magán hordozza a lecsupaszított, akusztikus gyökerű megszólalás sajátosságait: kidolgozott, erőteljes gitárszólam, izgalmas szövegvilág, finom, de hangsúlyos zenei kiegészítések – áll az együttes leírásában.

Indulásának a 2010-et jegyzi, Lóci pedig az elmúlt időszakban Vajdaságot is több ízben bejárta, mondhatni rendszeresen fellépett, hol egyedül, hol zenekarral. Ehhez tartozik, hogy Csorba Lóránt Zentán született, kisgyerekként pedig családjával Budapestre költözött. Jóval később filmtörténet és portugál nyelv szakon végzett az egyetemen. Közben mindig zenélt, hol kedvencének pedig a Beatles együttest említi.

Apropó filmtörténet! Csorba Lóránt nevéhez filmzene is fűződik. A kis költségvetésű VAN valami furcsa és megmagyarázhatatlan című

Lóci játszik, és gyakran fellép Vajdaságban is

alkotás Reisz Gábor első nagyjátékfilmje volt. A rendező főszereplőnek az akkor szintén végzős rendező Ferencsik Áront választotta, a zenét pedig Csorba Lóránttal készítették. A film nagyjából egy bizonytalan srácról szól a felnőtté válás küszöbén, aki friss diplomás, de nincs állása, és még a barátnője is elhagyta. Amíg teng-leng az élet útvesztőjében, a szülőföld elhagyásáról is gondolkodik. A film olyan kérdéseket vet fel, amelyek a vajdasági magyar fiatalok túlnyomó többségét is nyomasztja, maga a filmalkotás azonban nem mellőzi a humort. Két évvel ezelőtt a filmet a Pálicsi Filmfesztiválon is bemutatták.

Ahogy azt említettük, a Lóci játszik izgalmas dalszövegekkel tartja lázban nagyszámú rajongótáborát, ilyen az alábbi is.

A hajad kakaó

*Ha elnyerem a kezed,
És azt te tenyerembe helyezed,
Kacsódra kacsintva, a csók palacsinta
Tésztá csupán*

*Várni kell, míg összeáll,
Utána kisütni a lángon,
Csak akkor lángol,
Ha tudjuk egymásról,
Hogy kinek mi a jó.*

*Neked az jó, amikor a hajad kakaó,
A kezed a kalács, a szemed apanázs,
Pizsamád és a konyha, mamád telefonja,
Tisztán tartod a lakást.
Nekem meg a döcögő bókók, a kacagó kócok,
A vacogó violák, a pocakos triolák kellene,
Az elásított szerettelek, a véten kis véletlenek.*

*A száz szóznak is annyi a vége,
Ahány legény van a gáton.
Azon a gáton, ahol
Te vagy a barátom.*

*S ha elnyerem a kezed,
S azt a tenyerembe helyezed,
Félek, hogy odavész a remény,
Oda lesz az igény
A találkozási márt.*

*Neked az jó, amikor a hajad kakaó,
A kezed a kalács, a szemed apanázs,
Pizsamád és a konyha, mamád telefonja,
Tisztán tartod a lakást.
Nekem meg a döcögő bókók, a kacagó kócok,
A vacogó violák, a pocakos triolák kellene,
Az elásított szerettelek, a véten kis véletlenek,
Mik gúnyosan életlenek.*

A lánya is forgat

Nem esik messze az alma a fájától – tartja a közmondás, ami igaz Lily-Rose Depp és édesapja Johnny Depp esetében is. Lily-Rose első filmjét készítette el, amelyben az Oscar-díjas Natalie Portmannal játszik együtt. A Planetarium a harmincas években játszódik. Natalie és Lily-Rose egy testvérpárt alakítanak, akik – állításuk szerint – képek kapcsolatba lépni a szellemekkel, egy szellemidézőssel pedig sikerül annyira lenyűgözniük egy rendezőt, hogy az rögtön filmet akar róluk készíteni. Johnny Depp lányát maga Natalie Portman ajánlotta a rendezőnek, Rebecca Zlotowskinak, mert szerinte Lily-Rose és közte hatalmas a hasonlóság. A film különlegessége, hogy mindkét színésznőnek franciául kellett megszólalnia, de ez nem okozott problémát sem a Franciaországban élő Natalie-nak, sem Lily-Rose-nak, hiszen anyukája, Vanessa Paradis, francia énekesnő révén tökéletesen beszéli a nyelvet.

Mégis kapott új évadot

Az év elején mindenki úgy tudta, hogy a Liv és Maddie-sorozatnak ezennel vége. A rajongók nagyon szomorúak voltak a lezárása miatt, amiért kedvenc ikerpárosuk és a Rooney család kalandjai véget érnek. Csalódásuknak hangot is adtak, és arra kérték az illetékeseket, kapjon egy utolsó évadot a sorozat. Ez a téma a világhálót is bejárta. A rajongók kérése nem maradt figyelem nélkül, a sorozat pedig újabb évaddal bővült, amely azonban nem olyan lesz, mint az eddigiek. A negyedik évad a Liv és Maddie: Cali Style, ami annyit jelent, hogy a Rooney család Los Angelesbe költözik, és egy új szereplőt is láthatunk a folytatásban, ő pedig Lauren Lindsey Dozis. A Rooney család azért költözik Kaliforniába, hogy Liv tovább fejleszthesse színészi karrierjét, amíg Maddie a főiskolai kosárlabda ösztöndíjat szeretné megszerezni. Az új évad a napokban startolt.

Nem tér vissza a filmbe

Tavaly mutatták be a Jurassic Park-trilógia újragondolt verzióját, a Jurassic Worldöt, amelyben egy egészen új történetnek, egy új dinó-élményparknak és ezzel együtt új karaktereknek és kalandoknak lehettünk szemtanúi. Amit az eredeti filmsorozat rajongói legjobban hiányoltak, talán az volt, hogy egyetlen régi karakter sem tűnt fel a folytatásban, még egy icipici szerep erejéig sem. Nemrég a dr. Alan Grant alakító Sam Neill egy interjúban beszélt arról, hogy nem hajlandó ismét a fejére csapni a kalapját és a dinoszauruszok nyomába eredni. Szerinte a probléma abban gyökerezik, hogy többé már senki nem tudja, hol van Alan Grant, talán visszavonult a paleontológiától, belefáradt a dinoszauruszok előli menekülésbe, már nem olyan gyors lábú, és mostanra az Ohio állambeli Daytonban tengeti nyugdíjas éveit, sikeres üzleti vállalkozást vezetve. A színész ugyan kifejtette elképzeléseit a karakterről, de leszögezte, hogy nem tér vissza a filmbe.

Csillag Ushernek

Nemrég Eva Longoria és Pitbull kaptak csillagot a hollywoodi hírességek sétányán, de úgy látszik öt Grammy-díj után Usher számára is elérkezett az idő, hogy megkapja a saját csillagát. Az eseményen az énekes érzelmes beszédet tartott, amely során elsősorban édesanyjának, és az őt folyamatosan támogató barátoknak, rajongóknak mondott köszönetet. Usher a kilencvenes évek végén robbant be a köztudatba, második stúdióalbuma, a My Way után. Eddigi legsikeresebb felvétele a 2004-ben kiadott Confessions, amely 10 millió kereskedelmi mérlegének köszönhetően Amerikában gyémánt lemez lett. Az Amerikai lemezkiadók szövetsége (RIAA) Ushert tartja minden idők egyik legsikeresebb amerikai előadójának, mivel albumaiból a napjainkig csak az Egyesült Államokban több mint 23 millió példányt értékesítettek.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok, a bátyám 15 éves. Tudom, hogy ez semmi különös nem jelent, és nem kellene, hogy gond legyen. Mi azonban, amikor együtt vagyunk, állandóan veszekszünk, vitatkozunk, nem egyszer össze is verekszünk. Nincs étkezés, hogy ne veszekednénk. Ha a szüleink nincsenek otthon, akarattal meg is szokott ütni, rettenetesen megszorítja a kezemet, megrúgja a lábamat. Én tehetetlen vagyok ilyenkor, mert nálam magasabb és erősebb. Volt már, hogy kék-zöld lettem. Sokszor nem merek rövid ruhafélét felvenni, mert a foltok meglátszanak a kezemen, lábamon. Ha panaszkodom az anyunak, nem hiszi el, azt mondja, hogy én ne hergelyem a bátyámat, aki anyu előtt mindig megjátssza a jó testvért és a jó fiút. Mit tegyek? Segíts!

Arwen.”

Válasz:

Kedves Arwen!

Nagyon elszomorít, amikor ilyen esetekről hallok, mert sokan azt gondolják, hogy ez teljesen normális dolog testvérek között. De ez már a családi erőszak kategóriájába sorolható be. A te gondod igazából komoly, hisz a mindennapos veszekedés, harc, ütések óriási stresszt, megterhelést jelentenek a szervezetnek, a lelki sérülésekről, nyomokról nem is szólva. Össze kell gyűjtened a bátorságodat, és minél előbb komoly beszélgetést kezdeményezni a szüleiddel. Mondd el nekik, hogy mi történik veled, és azt is a tudomásukra hozhatod, hogy többek között szégyelled is magadat mások előtt, ha látják a kék-zöld foltokat rajtad. Mondd el nekik, hogy fáj, hogy ők, a szüleid, akiknek az a dolguk, hogy védelmezzenek, nem segítenek, amikor hozzájuk fordulsz a bajoddal. Mutasd meg nekik az ütések nyomait. Ha ez a beszélgetés nem segít, bővítsd a kört, és mondd el a nagymamának, nagytatának, nagynénidnek, nagybácsidnak vagy valakinek, akiben bizalmad van. Ha más nem marad, végül is segítséget kérhetsz az osztályfőnöködtől, az iskola pedagógusától, pszichológusától, akik további lépéseket tehetnek lelki és testi egészséged megőrzéséért. Abban is biztos vagyok, hogy ez az áldatlan állapot, amelyben napról napra élsz, hatással van a tanulmányi eredményedre, és az iskolai aktivitásaidra, előmeneteledre is. Semmi esetre se tűrjed télenül a testvéred sanyargatását, kérjél segítséget, ne hallgassál.

„Kedves Bizalmas sorok és Bori Mária!

Hatodikos lány vagyok. Azért jelentkezem, mert nagyon boldogtalan vagyok! Minden barátnőmnek van már fiúja, nekem viszont nincs. Én csak álmodozom. Az jár sokszor a fejemben, hogy milyen lenne, ha valamelyik tini sztárral, híres színésszel, énekesssel járnék. Irántam a fiúk nem nagyon érdeklődnek. A barátnőm szerint, van, akinek tetszek, de én azt észre sem veszem. Nem tudom, mit tegyek, hogy nekem is legyen fiúm.

Álomfogó.”

Válasz:

Kedves Álomfogó!

Nem tudom, mennyire vigasztaló számodra a tény, hogy nem vagy egyedül abban, hogy még nincs fiúd. Sokan vannak korodbeliek, akiket még nem érdekel a másik nem. Nagyon sokan vagytok, hisz mindenkinek más és más a fejlődési és érési tempója, más-más környezetben nőtt fel, mást és mást tanult a szüleitől és a rokonaitól arról, hogy hogyan kell viselkednie egy tininek. Valójában nem maradtál le semmiről sem. Szerintem pont azt teszed, amit a korodbelieknek tennie kellene. Álmodozol, gondolatban készülsz arra, ami egyszer meg fog történni. Persze kicsi a valószínűsége, hogy valamelyik sztárral hoz össze a sors, de ezt te is be fogod látni. Nagyon is egészséges tempóban fejlődsz, nem sieted el a dolgokat, meggondolod őket. Nem rohansz fejtellenül, meggondolatlanul előre. Biztosan hallottad már másoktól is, hogy nem kell mindenáron járni valakivel, csak azért, hogy ne maradjál le a többiektől. Nem kell a kútba ugrani, mert a többiek is ezt teszik! Ha majd rátalálsz arra a fiúra, aki megdobogtatja a szívedet, akivel szívesen töltöd együtt az idődet, akkor kell a járásra gondolni, persze, ha a másik fél is viszonozza az érzelmeidet. Addig is, hogy minél jobban megismerhesd a fiúkat, hogy megtanuljad, hogyan kell viselkedni velük, és ők hogyan viselkednek velünk, lányokkal, BARÁTKOZZÁL. A barátkozás során magától kialakulnak majd azok a társas készségek, amelyek könnyebbé teszik mind a fiúkkal való ismerkedést, mind a fiúk által leadott viselkedési jelek olvasását és megértését, valamint azt is, hogy hogyan kell bánni egymással, hogy jól érezzük magunkat egymás társaságában. Ne siess! Csak lassan előre!

Kérdéseitkre Bori Mária pszichológus válaszol.

A tinédzser éveidben vagy a legegészségebb: fiatal vagy, valószínűleg még nem volt súlyosabb betegség. De ez nem azt jelenti, hogy garantált az örök egészség a számodra. Ebben az életkorban kell elkezdened változtatni a rossz szokásaidon, hogy minél tovább maradjasz egészséges. Íme, néhány hasznos tanács, ami úgy kezdődik: Ne...!

NAHÁT!

Nem, és nem, és nem!

Ne aggódj!

A **stressz** nemcsak az élet élményeit veszi el tőled, de egyéb ártalmait is lehetnek. A **krónikus aggodalom** miatt lehet **bőrbetegség, depresszió, asztma**, vagy szenvedhetsz **álmatlanságban**. Tegyél magadnak egy nagy szívességet, és hagyd magadnak egy kis időt, hogy lenyugodj, akár egy 30 másodperces **mélylélegzés** vagy **jóga** segítségével.

Ne cigizz!

Ezt jó okkal vették bele a fejedbe: a **dohányzás** légzési zavarokat, tüdőbajt, rákot, sárga fogakat, rossz leheletet és egyéb problémákat okozhat – a kényelmetlenségtől az életveszélyig terjedhet a **betegségek** súlyossága. Ne gondold azt, hogy még fiatal vagy, és majd

később leszoksz. Ha már most nem törödsz az egészségeddel, később még ennyire sem fogsz.

Ne vedd félvállról!

Lehet, hogy már elegend van a szüleid „kapsold be magad az autóban!/Vegyél fel bukósakat!”-féle intelmeiből, de ha ezeket betartod, amikor fiatal vagy, akkor a szokások reflexszerűvé válhatnak a későbbiekben, s nem fognak nehezedre esni.

Nemet is tudni kell mondani!

Akár egy olyan barátodról van szó, aki **rossz hatással** van rád, vagy ha valamire rá akarnak kényszeríteni, a legjobb, amit tehetsz, az, ha **nemet** mondasz. Állíts fel **egészséges határokat** magadnak, és **ne szegd meg** őket.

Inni... kötelező?

Ittál már valaha alkoholos italt? A válasz többségében: igen. A fiatalok általában 13 éves koruk körül isznak először alkoholt.

A kérdés megválaszolása előtt ejtsünk néhány szót az alkoholról. Ez egy természetes anyag, amelyet erjesztéssel készítenek. Ilyenkor a gabonában vagy gyümölcsben lévő cukrot élesztőgombákkal alkohollá alakítatják át. Elég ártatlannak hangzik, nemde? De az alkohol gyorsan (már a szájból) felszívódik, bekerül a véráramba, és komolyan befolyásolja a központi **idegrendszert**. Az agynak az lenne a feladata, hogy összehangolva irányítsa a test többi részét, az alkohol viszont lelassítja annak működését. Pont ezért nyugtató és feszültségoldó hatása van, de egyben le is blokkolja az idegrendszer által továbbított üzenetek egy részét, ezáltal pedig megváltozik az érzékelés.

Minél többet iszik valaki, annál nagyobb a változás. Hogy ennek mi az eredménye? Valószínűleg mindannyian láttunk már olyat, aki becsípett, akinek nehezebb esik járni és beszélni, aki nem emlékszik másnap arra, hogy mi történt vele. Óriási mennyiségű alkohol elfogyasztása akár halálos is lehet. Sokan azért kezdenek el inni, mert a családjukban ezt a példát látják. A reklámokból is az üvölt, hogy alkoholt inni „menő”. Azokon a képeken mindig mindenki jól érzi magát. Miért nem ajánlott az alkohol ebben a korban sem?

Tinédzserként az ember szervezete még nem igazán képes az alkoholt lebontani. Így ahelyett, hogy lazán viselkedne, sokan inkább bolondot csinál magából pár pohár után. Ezenkívül, ha igazán berúg, garantált a másnaposság

– rettenetes fejfájás, szomjúságérzet, hányinger, különös érzékenység a fényekre és a hangokra, elmosódott látás, kimerültség stb.

Azok, akik gyakran isznak, általában kevésbé teljesítenek jól a suliban, gyakran keverednek nem kívánatos helyzetekbe. Ezenkívül aki hosszú ideig iszik, annak a későbbiekben

máj-, szív-, és idegrendszeri problémákkal kell megküzdenie.

Ha úgy érzed, az alkohol túlzottan befolyásolja az életedet, ha sokat gondolsz rá, ha megrontja az családot vagy más emberekhez fűződő kapcsolataidat, itt az ideje, hogy segítséget kérj. Mond el a problémádat olyasvalakinek, akiben megbízol! A függőség kezelhető úgy is, ha eljársz egy terapeutához, vagy ha egy időre elmész egy rehabilitációs központba. Az a fontos, hogy valóban változni akarj, ez kizárólagos feltétele a gyógyulásnak. (KamaszPanasz)

Hogyan kerüljük el?

Annyira elterjedt az alkohol, hogy nem könnyű elkerülni, hiszen senki se szeretne kilógni a barátai közül. Ők viszont isznak. Egy megoldás az, ha azt mondom, a szüleid rajtakaptak, ezért nem mersz megkockáztatni egy újbóli lebukást. Jobb azonban őszintén megmondani a barátaidnak, hogy nem szeretted azt, ahogy az alkohol megváltoztatja az érzékelésedet és a személyiségedet. Az igazi barátok meg fognak érteni, sőt lehet, hogy tisztelni is fognak döntésedért.

Sértődékeny vagy?

- Az üzletben egy srác akar eléd tolaakodni, de nem engeded. Erre a srác sértő megjegyzést tesz rád. Mit gondolsz?**
 - Hogy viselkedhet így? Hiszen nem bántottam meg semmivel. (0 pont)
 - Nem hagyom annyiban, visszavágok. (2 pont)
 - Egy percig sem vagyok hajlandó foglalkozni egy ilyen szemtelennel. (4 pont)
- Testvéred, miután hazaérkezik a suliból, szó nélkül bezárkózik a szobájába. Ki tudod találni, mi a baja?**
 - Persze, csakis szerelmi bánat állhat a dolog háttérében. (4 pont)
 - Fogalmam sincs, de próbálom kitalálni. (2 pont)
 - Már előző nap elmesélte, mi bántja. (0 pont)
- A barátnőid összebújva beszélgetnek, és zavartan elhallgatnak, amint te belépsz a helyiségbe. Mi jut eszedbe?**
 - Egy ideje sejtem, bajuk van velem. (0 pont)
 - Meg akarnak lepni valamivel. (4 pont)
 - Inkább megkérdezem, mielőtt téves következtetéseket vonnék le. (2 pont)
- Párodnak nem tetszik a hajszíned. Mi legyen?**
 - Én sem kedvelem az ízlését. (4 pont)
 - Talán nem is szeret? (0 pont)
 - Igaza van. Ha őszinte akarok lenni, szerintem sem áll jól ez a hajszín. (2 pont)
- Sokszor megviccelnek mások?**
 - Nem, én viszont felültetek másokat. (4 pont)
 - Igen, sajnos gyakran vagyok a célpont. (0 pont)
 - Épp ellenkezőleg. Megvédem a gyengébbeket az ilyen helyzetektől. (2 pont)

ÉRTÉKELÉS

0–6 pont: az érzékeny

Érzékenyen reagálsz a környezetedre. Könnyedén beleképzeled magad mások helyzetébe, és megérzed, mi a bajuk. Hamar megbántódsz és sírva fakadsz, nem tudod kezelni a kritikát. Vigyáz, aki túlérzékeny, az hajlamos a bizalmatlanságra, és sokszor úgy érezheti, nem értik meg. Igyekezz minél többször nevetni magadon, így könnyebben viseled majd a kritikát.

7–13 pont: a diplomatikus

Csak akkor bántódsz meg, ha igazságtalan vád ér. Képes vagy megvédeni magad, kiválóan érvelsz. A kritikát komolyan veszed, kiértékeled, és ezáltal fejlődés. Vigyázz, ha túlzásba viszed, a többiek úgy érezhetik, a valódi érzéseidet akarod elrejtetni. Hallgass a megérzéseidre! Reagálj ösztönösen, hogy teret adhass az érzelmeidnek. Így elkerülheted a pszichoszomatikus zavarokat, pl.: az álmatlanságot.

14–20 pont: az érzéketlen

Rólad minden leperog, nem izgat, mit gondolnak mások. Állandóan van valami dolgod, hol a barátaiddal vagy elfoglalva, hol a hobbid köt le. Magabiztos és optimista vagy, megfontolod a kritikát, de csak ritkán veszed azt magadra. Határozott viselkedésed érzékeny belsőt takarhat. Néha mutasd ki, ha megbántanak! Akkor ismerik meg az igazi arcod, ha nem emelkedsz mindig a dolgok fölé.

Színnel-lélekkel: hogyan hatnak ránk a színek?

Dolgozatra készülsz? Szeretnél egy kis extra energiát a következő sportversenyed közben? Vagy csak jó lenne ellazulni? Segítségére lehetnek a színek! Lássuk, hogyan!

Fáradtnak érzed magad?

A piros segít egy elfoglalt napon. Ha kemény napod lesz, vegyél fel egy piros pulóvert, vagy fessd a körmeidet pirosra, hiszen a piros fellendíti az energiáidat.

Levert vagy feszült vagy?

A zöld segít megbékélni, nyugalmat áraszt. Séta a fákkal teli parkban, vagy olvasd el egy könyvet a fűben. Hidd el, sokkal békésebb leszel utána.

Szükség van egy kis plusz inspirációra?

A lila növeli a kreativitást, így ha egy kreatív projekten dolgozol, használd fő témaként a lilát.

Fel kellene lendíteni a képzelőerődöt?

Egy indigó színű farmertől vagy kiegészítőtől biztosan jobban tudsz gondolkodni, képzelődni.

Ideges vagy?

A narancssárga segít elűzni a feszült érzéseidet, és megközelíthetőbb, társaságkedvelőbb leszel. Vásároljál narancssárga táskát, és viseld az olyan napokon, amikor ideges vagy!

Alvási problémáid vannak?

A kék megnyugtatja az idegeket, és segít ellazulni. Használj kék lepedőt, kék ágyneműhuzatot, és jól fogsz aludni!

Érdekes tévhitek

Eltűnhet a kontaktlencse? Aknét okoz a csoki? Érdeemes pontot tenni a legabszurdabb dolgok végére!

Hiányzó kontaktlencsék

A legtöbbünk biztosan ismer valakit, aki kétségbeesett attól tartva, hogy a kontaktlencséje a szeme mögé csúszott. Nos, a jó hír, hogy egyszerűen lehetetlen, hogy a kontaktlencséd a szemed mögé kerüljön. Szóval, ha úgy gondolsz, hogy elhagytad a lencséidet, akkor vagy felgyűrődtek a szemhéjad alá, vagy ott vannak valahol a fürdőszobában, ahol legutóbb kivettél őket.

Egyre kevesebbet alszunk

A tévhit szerint minél idősebb leszel, annál kevesebb alvásra van szükség. Valójában szinte végig ugyanannyi alvásra van szükségünk. Sőt felnőttkorban, majd 65 éves kor felett egy kis extra alvásra is. A mítosz kialakulás leginkább annak köszönhető, hogy az idősebb emberek nehezebben alszanak el, és ez csökkenti az alvás mennyiségét. Ám itt az elalvás nehézsége jelenti a problémát, nem pedig a szükségességének a hiánya.

A csoki aknét okoz

Sok gyerek hallotta már a figyelemfelkeltést, hogy a túl sok csoki fogyasztásától pattanásos bőre lesz. Valójában erről a szakemberek több komoly kutatást is végeztek, és megállapították, hogy a csokoládé ritkán okoz aknét. Természetesen arról ne feledkezzünk meg, hogy a túl sok csokoládé elhízáshoz vezethet!

Tüsszentéstől szívroham

Talán ez az a mítosz, melynek van egy kis alapja. A hiedelem alapján a szív megáll, amikor tüsszentesz. Ez nagy tévedés! Egyes esetekben ugyan a tüsszentés kissé szabálytalan szívütést okozhat, de ennek oka valószínűleg a mellkasban lévő nyomás megváltozása.

Nyállal kezelni a sebet

Valószínűleg már mindenkinek tanácsolták azt, hogy a megvágott ujját dugja egyenesen a szájába. Pedig ez rossz, rossz, nagyon rossz. A száj tele van baktériumokkal, tehát egyáltalán nem tiszta, és könnyen megfertőzheti a sebet.

Fogkefe – cseréld rendszeresen!

A fogkeféd koszosabb lehet, mint gondolnád, ezért nem árt tudni, mikor kell lecserélned! Egy átlagos ember fogkeféjén rengeteg, akár 100 millió baktérium is élhet. A szájban nap mint nap mikroorganizmusok szárai telepsznek meg, így hát a szánk egyébként sem számít baktériummentesnek. A fogkefén lévő baktériumok alapvetően a szánkból származnak. A probléma akkor kezdődik, ha a szájban felborul ezeknek a baktériumoknak az egyensúlya. Fontos viszont emlékezni arra, hogy azok a baktériumok, amelyeket eltávolítasz a szádból fogmosás során, a fogkeféden telepednek meg.

Elkaphatsz betegségeket a fogkefédről?

Nagy valószínűséggel nem. Függetlenül attól, hogy mennyi baktériumot vittél be a fogkefédről a szádba, az emberi szervezetnek megvan az a tulajdonsága, hogy megvédi magát a káros baktériumoktól, ezért nem valószínű, hogy fogmosás során betegségeket kaphunk el. Viszont nem árt vigyázni, hiszen nem tudhatjuk, hogy mely baktériumok válhatnak fertőzések okozójává, ezért bizonyos időközönként le kell cserélnünk a fogkefénket.

Tartsd megfelelő helyen a fogkeféd!

A fürdőszobák többsége kicsi, és közel van a WC a mosdóhoz, ahol a fogkefénket tartjuk. A WC minden egyes leöblítésével rengeteg baktérium szóródik szét a levegőben. Valószínűleg azt szeretnénk legkevésbé, hogy ezek a baktériumok a fogkefénk, és onnan a szánkba kerüljenek. Kutatók ezért azt javasolják, hogy fogkefénket a lehető legtávolabb tartsuk az illemhelytől. Fogmosás előtt

mossunk kezet, hiszen a kezünkről is kerülhetnek baktériumok a fogkefére.

Fogkefe tárolási tippek

Ha sikeresen eltávolítottad a fogkefédet a WC közeléből, íme még néhány tanács a higiénikusabb fogmosás érdekében.

– Tartsd tisztán! A fogkefédet használata után mindig mosd le bő csapvízzel, hogy a lehető legtöbb baktérium lekerüljön róla.

– Tartsd szárazon! A baktériumok kedvelik a nedves, nyirkos környezetet, ezért gondoskodj arról, hogy a fogkeféd megfelelő mértékben ki tudjon száradni a használatok között! Lehetőleg ne használj fogkefe-tokot, hiszen zárt helyen a fogkefe nem tud megfelelően kiszáradni.

– Állítva tárold! A fogkefédet lehetőleg mindig álló helyzetben tárold, ne pedig fekvő helyzetben!

– Csak a tiéd! Bármilyen közeli kapcsolatban állsz a családtagjaiddal, ne használj az ő fogkeféjüket!

– Ne tárold a fogkeféd olyan helyen, ahol mások is tartják a sajátjukat, hiszen a rajtuk lévő baktériumok könnyen „lakóhelyet” cserélhetnek!

A fittebb diákok jobban teljesítenek

A testmozgás nemcsak a túlsúly ellen ajánlott, de egyes kutatások szerint az állóképességi felmérésen jobban teljesítő diákok tanulmányi eredménye is jobb.

A Kaliforniai Egyetem kutatói összehasonlították a diákok tanulmányi eredményét az edzettségi szintjükkel. Azt vették alapul, mennyi idő alatt tudnak lefutni vagy lesétálni egy mérföldet (1,6 km). A diákok 32 százaléka volt túlsúlyos, mintegy 28 százaléka pedig kövér. Az állóképességi próbára legfeljebb 15 perc állt rendelkezésükre, melyet a fiúk átlagosan kevesebb mint 10 perc alatt, a lányok valamivel kevesebb mint 11 perc alatt teljesítettek. Azt tapasztalták, hogy a tanulmányi tesztek eredménye átlagosan több mint 1 ponttal esett minden egyes többlet

perccel, ami a távolság megtételéhez volt szükséges. A kutatásvezető William J. McCarthy szerint felmérésük bebizonyította, hogy a mondás, miszerint ép testben ép lélek, igaz.

A felmérés eredménye azt mutatta, hogy a gyerekek közel kétharmada (65 százaléka) az adott életkorra és nemre megszabott állóképességi szint alatt teljesített. Ezekkel a diákokkal ellentétben azok, akik jobb edzettségi szinten voltak, a teszteken is jobban teljesítettek. Az eredmény nem változott akkor sem, mikor figyelembe vették a résztvevők életkorát, társadalmi és gazdasági háttérét vagy nemét. A túlsúlyos diákok átlagos tesztpontszámai is alacsonyabbak voltak, mint normál testsúlyú társaiké.

A kutatók úgy nyilatkoztak, hogy további tanulmányok szükségesek az ok-okozati összefüggés megállapítására, a fizikai fittség és a tanulmányi előmenetel között, ám a jelenlegi és korábbi kutatások eredményei igazolják, hogy érdemes több anyagi eszközt befektetni a testnevelés népszerűsítésére. Néhány szabadtéri testmozgás össze:

Röplabda

Játssz röpit a családdal, garantált a jó hangulat!

Plusz előny: minden feladás és ütés segít a kar-, has-, láb- és mellizmok alakításában.

Bringázás

Pattanj biciklire, és tekerd körbe a várost!

Plusz előny: húzd meg a tempót minden egyes emelkedőnél, hogy megfeszüljön és erősödjön a lábizom és a farizom.

Kertészkedés

Segíts be a kertészkedésbe otthon!

Plusz előny: a sok hajogatás, a forgás gyomlálás, ültetés közben minden irányból megmozgat.

Frizbi dobás

Dobálj frizbit a haverokkal egy közeli parkban, tuti jó móka!

Plusz előny: erősíti a mellizmodat, a karokat, a válladat, a lábadat és a hasizmodat.

Túrázás

Túrázz a csodás színekben pompázó erdőben! Nemcsak a remek mozgásforma miatt, hanem mert a lelkednek is jót tesz a természet.

Plusz előny: gyönyörű, erős, formás lesz a lábad, és friss levegőt szívsz.

Lovagolás

Menj lovagolni!

Plusz előny: ha nyeregbe pattansz, a lovaglás a combodat és a fenekedet is formálja.

Így készül az őszi szélforgó és a papírsárkány

Az időjárás ősszel is alkalmas lehet a szabadtéri szórakozásra. Azokra az alkalmaikra, amikor nem esik az eső, készítsd el ezt a két érdekes játékot.

1. Őszi szélforgó

Szélforgókkal ősszel lehet leggyakrabban találkozni. Nem csoda, hiszen ilyenkor van elég szél a pörgetésükhöz. De a sokszínű forgók a színvilágukkal is nagyon jól illeszkednek az őszi tarka forgatagához.

Hozzávalók:

- színes papírlapok, vékony pálcá, 2 mm átmérőjű, színes fagyöngyök, 2 mm átmérőjű, színes fakorongok, szög, kalapács, olló, ragasztó

Elkészítés:

A színes papírból vágj ki 20x20 cm nagyságú négyzeteket! Utána vágd be ollóval mindegyik négyzetet az átlói mentén úgy, hogy 2 cm maradjon a középpontig. A négy sarkot hajtsd be a középpontig. A korongot és a fagyöngyöt fűzd fel a szögre, ezt kb. 2 cm-re a papírlapok hegyétől szúrd át rajtuk, ugyanígy a lap középpontján is, majd fűzz fel még egy fagyöngyöt. Végül mindezt rögzítsd a kalapáccsal a pálcán. Ügyelj arra, hogy a forgó szabadon tudjon mozogni a szárán!

2. Papírsárkány őszre

Ősszel gyakran fúj a szél. Használjátok ezt ki, és menjetek ki a szabadba papírsárkányt röptetni! Az elkészítéséhez válasszatok őszi színeket.

Hozzávalók:

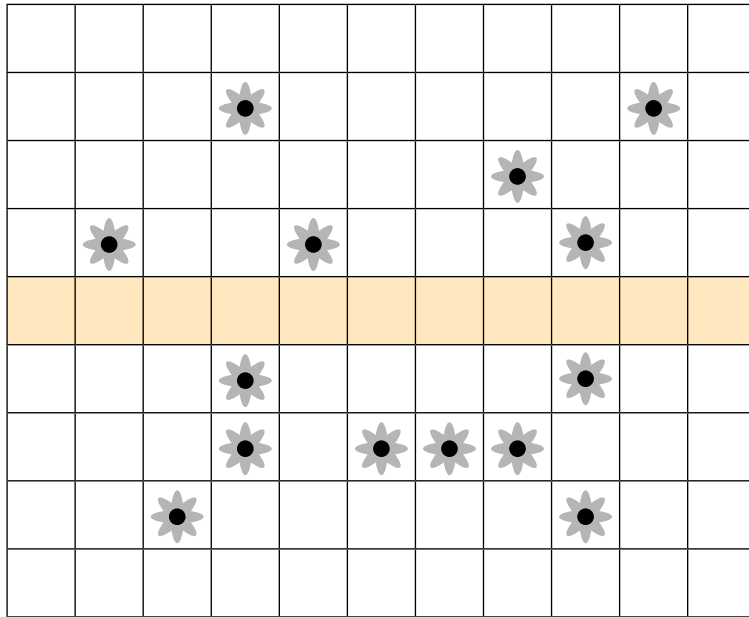
- 2 könnyű, kb. fél cm átmérőjű pálcá (nászáls is jó), az egyik 90, a másik 70 cm hosszú, kb. 100x85 cm-es vékony, erős papír (pl. selyem-, pausz- vagy zsírpapír), esetleg műanyag fólia, ragasztó zsinég

Elkészítés:

Először erősen kötdz össze a két pálcát merőlegesen egymásra, 20 cm-re a hosszabbik egyik végétől! Ezután vágd be v-alakban a pálcák végeit, és feszíts ki rájuk körben jó erősen egy zsinéget.

Ezt a vázat fedtesd a papírra, és vágd körbe úgy, hogy a papír 5 cm-rel mindenhol túlérjen. Ezt az 5 cm-t hajtsd vissza, és ragaszd le! Ekkor már megteheted, hogy a sárkányodat tetszés szerint díszíted, színezed. A hosszabbik pálcán keresd meg a pálcák találkozási pontja és a csúcsok közti két felezőpontot. Itt lyukasz át a papírt a pálcák két oldalán! A lyukakon fűzd át egy kb. 1 méteres zsinéget úgy, hogy a pálcá egyik oldalán átdugod, a másik oldalán vissza. Kötdz oda a pálcához, emeld meg vele a sárkányt, és jelöld meg, hogy a zsinég melyik pontján van egyensúlyban. A farkat egyszerűen hosszú zsinégre kötözött papírdarabokból készítheted el. A leghosszabb zsinéget, amellyel a sárkányt a magasba akarod engedni, a megjelölt egyensúlyi ponthoz erősítsd! Ezek után már csak a jó szélre kell várnod.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

– Olivér, vettem neked egy tánc tankönyvet, nagyon pocskul táncolsz.

– Köszönöm. Mi a címe?

– ...

A könyv címét megtalálod a rejtvényben, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rácsba.

Kétbetűsek: IS, KO, NN, OF, OR, PU, RZ, SA, TR, YM.

Hárombetűsek: ADA, ADA, ARS, EGO, KÉZ, LCE, NÁD, OIK, PIÓ, TOP, ZEA.

Négybetűs: ILLÓ.

Ötbetűsek: ÁLÉRC, POROS, TILOS, WIESÓ.

Hatbetűsek: ALÁTOL, DÉMOLL.

Hétbetűsek: GYÉKÉNY, MAKADÁM, TAKTIKA.

Kilencbetűsek: GYOMROZNI, KAMATOZIK.

Tizenegy betűsek: KATONADOLOG, KÓKUSZFAGYI.

Betűrejtvények

1

K
I

GA

2

49

ONA

3

ÁÁÁÁ

OS

4

Á
R

Skandináv rejtvény (28.)

Rejtvényünkben időjóslo mondásokat találsz.

		OLASZ FOLYÓ JÓSKA BETŰI		EBÉDELEK		LASSAN ÉBRED (É. F.) TŰLFÜSZE-REZTÉK		LEKASZÁLT FŰ		VÉGRE BETŰI		ÉJFÉL ELŐTTI

Mit rejteget a hónapok neve?

A „hónap” szó a Hold és Nap szavak összetételéből alakult ki. A hónapok Augustus császár uralkodása alatt nyerték el ma is használatos elnevezésüket. **Január** (korábban Januáriu): Janus római isten nevéből alakult ki, az év első hónapja, 31 napos. Régi magyar neve: Vízöntő, Boldogasszony vagy Nagyboldogasszony hava. Székelynap-tár szerint: Fergeteg hava.

Február (korábban Februáriu): a Februaria (egyres források szerint Februltus) tisztulási ünnepről nevezték el. Az év második hónapja, 28, szökőévben 29 napos. Régi magyar elnevezése: Böjt előhava (vagy böjtelő hava). Székelynap-tár szerint: Jégbontó hava.

Március: Mars római istenről kapta a nevét (a háború istene). Az év harmadik hónapja, 31 napos. Régi magyar neve: Böjt máshava (vagy böjtmás hava). Székelynap-tár szerint: Kikelet hava.

Április: a latin *aperio* (kinyit) igéből származik. A tavaszra utal, nyílnak a virágok, zöldellnek a fák. Az év negyedik hónapja, 30 napos. Régi elnevezése: Szent György hava. Székelynap-tár szerint: Szelek hava.

Május: Maia római istennőről nevezték el (termékenység istennője). Az év ötödik hónapja, 31 napos. Régi magyar neve: Pünkösöd hava. Székelynap-tár szerint: Ígéret hava.

Június: ugyancsak római istenségről, Junóról elnevezett hónap. A sorban a hatodik, 30 napos. Régi magyar neve: Nyárelő hava vagy Szent Iván hava. Székelynap-tár szerint: Napisten hava.

Július: Julius Caesarról nevezték el, mivel ebben a hónapban született. Az év hetedik hónapja, 31 napos. Régebben nálunk Szent Jakab havának is hívták. Székelynap-tár szerint: Áldás hava.

Augusztus: Augustus Caesar római uralkodóról nevezték el. Az év nyolcadik hónapja, 31

napos. Régi magyar neve: Kisasszony hava. Székelynap-tár szerint: Új kenyér hava.

Szeptember: a latin *septem* számnévből ered az elnevezése. Az év kilencedik hónapja, 30 napos. Régi magyar elnevezése: Szent Mihály hava. Székelynap-tár szerint: Földanya hava.

Október: a latin *octo* (nyolc) szóból származik, mivel a római naptárban a nyolcadik hónap volt. Ma már a tizedik és 31 napos. Régi magyar neve: Mindenszent hava. Székelynap-tár szerint: Magvető hava.

November: az ugyancsak latin *novem* (kilenc) szóból alakult ki. Az év tizenegyedik hónapja és 30 napos. Régi magyar neve: Szent András hava. Székelynap-tár szerint: Enyészet hava.

December: a latin *decem* (tíz) szóból származik. A római naptárban a tizedik hónap volt, ma már az év tizenkettedik hónapja, 31 napos. Régi magyar neve: Karácsony hava. Székelynap-tár szerint: Álom hava.

A hét napjai

Gondolkoztál-e már azon, honnan erednek a hét napjait jelölő szavaink? Melyik származik más nyelvből, melyik eredetileg magyar szó?

A **hétfő** szó két részből tevődött össze: hét és fő. A fő szónak valamikor eleje, kezdete jelentése is volt, tehát ez a hét első napja. Igazolja ezt az értelmezést a következő nap, a **kedd** neve is. A kedd ugyanis alakilag nem más, mint kettő, jelentése pedig mai nyelven: második. A többi négy nap neve szláv eredetű. A **szerda** eredeti szláv nyelvi jelentése: középnap. A **csütörtök** negyedik nap, a **péntek** ötödik nap. A **szombat** tulajdonképpen a héber sabbath szóra vezethető vissza, a magyarba azonban szintén valamelyik szláv nyelvből került át. A **vasárnap** szó eredeti jelentése a vásár napja, azaz az a nap, amikor a vásárokat tartották.

TESTI EGÉSZSÉG

Menjünk ősszel is a szabadba!

Az őszt már a nyakunkon van, akár tetszik, akár nem. De hogy miképp fogadjuk, és mennyire változtatja meg életvitelünket, az csak rajtunk múlik. Ne féljünk a hűvösebb időtől, sportoljunk bátran a szabadban továbbra is. Ki mondta, hogy csak verőfényes napsütésben szabad kimozdulni? Nincs kőbe vésve! Ne is keressünk ilyen követ, inkább legyünk mi magunk kemények és szilárdak. Ősszel még nem lehet olyan hideg, hogy megfelelő öltözködéssel ne tudnánk védekezni. Szóval vegyünk erőt magunkon, és kapcsoljuk ki a tévét!, sétáljunk, kocogjunk, vagy fussunk egy kiadósat. Ne csak egyszer, hanem hetente többször is.

Csupán egyetlen dologra kell figyelniünk! Ne fázzunk meg! Sem a hidegtől, sem az esőtől nem kell félünk, csak vigyünk magunkkal egy vastag tréningfelsőt vagy egy meleg pulóvert. Tévedés azt gondolnunk, hogy nem szükséges rétegesen felöltöznünk, mert futás közben úgyis kimelegszünk. Az ilyen feltételezésnek általában meghűlés és nátha a

vége. A sapka kifejezetten fontos, hiszen nemcsak az esőtől, de a verejtéktől is vizes lehet a fejbőrünk. Hűvösebb időben kendőt vagy sálát is viselünk, hogy elkerüljük a torokfájást. Ha kocogás helyett a kerékpározást választjuk, az öltözködünket mindenképpen egészítsük ki térd- és könyökvédővel, valamint bukósisakkal.

Kölcsönkenyér

A szomszédoddal gyakran adunk egymásnak kölcsön dolgokat. A minap el akartam kérni tőle a nagy létráját. Azt mondja a szomszéd:

– Nincs itthon a nagy létránk, kölcsönadtam a fiamnak.

En erre idéztem egy bölcsességet, amit még a nagymamámtól hallottam: – Sose adj kölcsön semmit a gyerekednek, mert nem kapod többet vissza.

Mire ő megjegyezte:

– Valójában az nem is az én létrám, hanem az apámé.

Makacs bútor

Egy férfi a szomszédját hívja segítségül az ajtóban megrekedt kanapé kiszabadításához. Húzzák, vonják, de nem mozdul.

– Hagyjuk – mondja a férfi –, sose tudjuk betuszkolni.

– Be????

Megpróbáltatások

Egy idős hölgy hazaérkezve látja, hogy éppen kirabolják a házát. Csöndben a telefonhoz lopózik, és hívja a rendőrséget. Hamarosan megérkezik egy kutyás járőr autóval, és pórázon vezetve az ebet elindul a ház felé. Mikor meglátja őket a néni, felsikolt:

– Nem elég, hogy kiraboltak, még rám szabádtanak egy vak rendőrt is!

Okos tyúkok

– Én úgy gondolom, hogy a fekete tyúkok okosabbak a fehér tyúkoknál! – mondja Tünde.

– Miért?

– Mert a fekete tyúkok tudnak fehér tojást tojni, a fehér tyúkok viszont nem képesek fekete tojást tojni...

Seprű

– Szomszédasszony, kölcsönadná a seprűjét? Az enyém eltört.

– A férjem nem engedi, hogy bármit is kölcsönadjak, de itt nálunk használhatja!

Tábla

A részeg autós száz kilométeres tempóban száguld az éjszakában. Amikor elhalad a sebességkorlátozó tábla mellett, az ott posztoló rendőr utánareod, és megállítja.

– Mondja, nem látta a sebességkorlátozó táblát? – kérdezi tőle.

Mire a részeg:

– Miért, apukám? Elvitte valaki?

Jézus figyel

A tolvaj betör a lakásba, és már épp kezd fosztogatni, amikor megszólal a háta mögött egy hang:

– Jézus figyel!

A bűnöző hátranéz, de nem lát mást, csak egy papagájt, így hát „dolgozik” tovább. Kis idő múlva megint megszólal a hang:

– Jézus figyel!

A tolvaj hátrafordul, és megkérdezi a papagájt:

– Te szóltál hozzám?

– Igen.

– És hogy hívnak téged?

– Szpartakusznak.

– És ki adott neked ilyen idióta nevet?

– Ugyanaz, aki elnevezte a pitbullt Jézusnak.

Intő példa

Anyuka múzeumba viszi a lányát, hogy ismerkedjék a művészetekkel. A milói Vénusz másolata előtt megállnak.

– Látod, kicsim – oktatja az anyuka –, így jár minden lány, aki rága a körmét!

Hajnalban

Két részeg támoilyog hajnalban az utcán.

– Kedves cimborám, ideje hazamenni a feleségemhez. Neked is ezt ajánlom, barátom.

– Na jó, de nem fog a feleséged pofátlanul tartani, ha beállítok hozzá?

A kár ára

Kovácsot egy hónap után minden munkahelyről kirúgják. Végül elmegy taxisofőrnek. Rögtön az első munkanapon felszalad a kocsival a járdára, és behajt egy ékszerüzlet kirakatába. A főnöke öröngy:

– Meg fogja téríteni a kárt, amit okozott! Levonjuk a fizetéséből!

– És mekkora a kár? – kérdezi Kovács.

– Kétmillió.

– Hú, de jó! Akkor végre van egy fix állásom!

Cipésznel

Egy elegáns hölgy bemegy a belvárosi cipészhez.

– Kérem, lehet maguknál krokodilcipőt csináltatni?

– Hogyne, asszonyom. Hányas lába van a kedves krokodiljának?

Napoleon széke

Saláta elfárad a múzeumban, és keres egy kasszétát.

– Ebbe ne üljön – szól rá a teremőr –, ez Napoleon széke!

– Jó, ha jön, majd felállok.

Öreg hiba!

Két autós beszélget:

– Képzeld, pár nappal ezelőtt megbüntetett a rendőr ötezer dinárral, mert nem a látási viszonyoknak megfelelően közlekedtem – panaszkodik az egyikük.

– Miért? Mit nem láttál? – érdeklődik a cimbor.

– A rendőrt.

Bűnözőlogika

– Vádlott, mit tud felhozni a mentségére?

– Elsősorban azt, tisztelt bírónő, hogy milliókat bíztak rám, de én csak néhány tízezrest sikasztottam.

Gyors gyógyulás

A reumatológus orvos várószobájában ülnek a betegek. Szólitják a következőt. Nagy nehezen feláll egy idősebb úr, és kétrét görnyedve betámoilyog az orvoshoz. Tíz perc múlva egyenes derékkal jön ki. Az egyik beteg felkiált:

– Csoda történt! Fel se tudott egyenesedni, most meg milyen peckesen jön ki!

Erre az öreg pirulva:

– Egy fenét csoda! Csak kiszedte a nyakkendőmet a nadrágom cipzárából!

Ösztönző

A baromfiudvarba teljesítményösztönző gazdasági szakember érkezik. A fickó összehívja a tyúkokat. Kinyitja a táskáját, és kivesz belőle egy strucctojást.

– Nem akarok kritizálni benneteket, de nem árt, ha látjátok, mire képes a külföldi konkurencia!

Ez aztán válasz!

Az elmegógyintézetben azt vizsgálják, hogy melyik ápolat lehetne már hazaengedni. Odaállítják őket egy üres medence szélére, aki beleugrik, marad, aki nem, elbocsátják. Az ápolat sorra beleugranak a medencébe, csak egyikük ácsorog tanácstalanul.

– Miért nem ugrik? – kérdezi az orvos, abban reménykedve, hogy végre gyógyult pácienssel van dolga. A válasz azonban meglepő:

– Mert... nem tudok úszni.

Nagy út előtt áll a kisegér, nem tudja merre menjen, segíts neki, nehogy a macska karmai közé vagy az égérfogóba kerüljön!

Nyelvi humor

Szinte sportot lehet űzni abból, hogy mit lehet tenni a magyar nyelvvel. Ki indította el azt az „elmétlen” játékot, hogy mindent megfordítunk, s akkor igen érdekes új jelentések születnek? Szinte már lessük, hogy hogyan is lássuk a dolgok fonákját!

Össze ne téveszd:

a boka táját a toka bájával,
a borztanyát a torz banyával,
a csárda zaját a zárda csajával,
a száradt füzet a fáradt szűzzel,
a fartőt a tar fővel,
a harcsa máját a Marcsa hájával,
a jó bor kulcsát a kóbor Julcsával,
a csokorban adott bókot a bokorban adott csókkal,
a foltos bölényt a boltos-főlénnyel,
a réti pipacsot a péti ripaccsal.

Ezek bizony egyfajta keresztszerkezetek (kiazmusok), látjuk, hogy vannak köztük mesteri

kettős, de hármas cserék is. És szinte „dőlnek” az újabb példák:

Nem mindegy,

hogy egyöntetű vagy ön egy tetű,
hogy mögöttem vagy nem öttem mög,
hogy rovarszervet ivartalanítani
vagy ivarszervet rovertalanítani,
hogy köhögve röpiülsz vagy röhögve köpiülsz.

A vicctechnika is előszeretettel épít a szójátékra:

- Te, ha én kávét iszom, nem tudok elaludni!
- Nálam ez pont fordítva van!
- Hogyhogy?
- Ha alszom, nem tudok kávét inni!
- Mi a különbség a kés és a vonat között?
- A vonat tud késni, de a kés nem tud vonatni.

Biliárdgolyók

Kilenc teljesen egyforma biliárdgolyó van egy asztalon. Az egyik egy-két grammal nehezebb, mint a többi nyolc. Két-tányéros mérlegünk van, és csupán két mérési lehetőség áll rendelkezésünkre ahhoz, hogy biztosan megtudjuk, melyik a nehezebbik golyó. Hogyan járunk el?

MEGOLDÁS

Az első mérés:

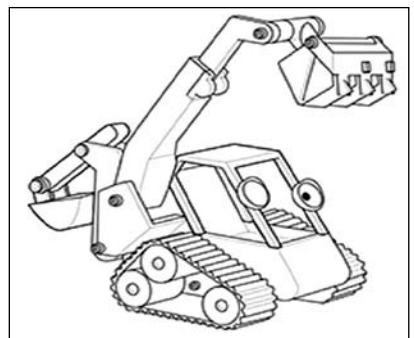
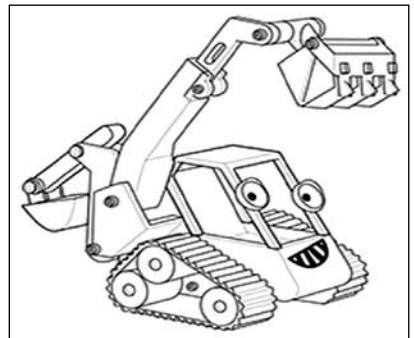
– Először hármas csoportokba osztom a golyókat, és a mérleg két tányérjára helyezek egy-egy hármascsoportot. Ha a mérleg elbillen, akkor tudom, hogy melyik csoportban van a nehezebbik golyó. Ha viszont nem billen el, akkor az asztalon lévő csoportban van.

A második mérés:

– Veszem a nehezebbik csoportot – már csak ez érdekel –, és két golyót (mindegy melyiket) a mérlegre helyezek, egyet-egyet egy tálkába. Ha a mérleg elbillen, akkor megvan a nehezebbik golyó. Ha nem billen el, akkor az asztalon lévő a nehezebbik.

A két rajz különbözik!

Keresd meg az 5 különbséget

Ezt találd ki!

Fej vagy írás

Ha egymásután 9-szer feldobsz egy érmét, és mind a 9-szer fej jön ki, mennyi a valószínűsége annak, hogy tízszer is fej lesz?

50 százalék. A pénznek nincs memóriája.

Megoldás:

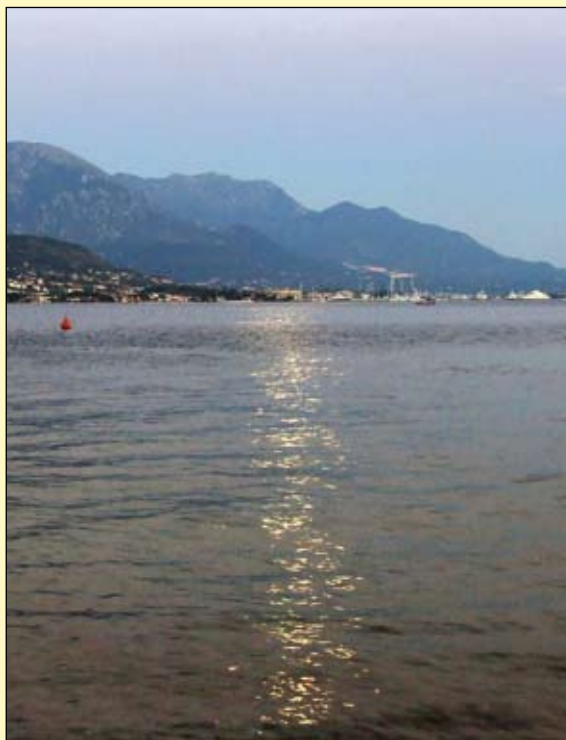

Üsd le az egyformákat!

A sok tekebábu között csak két teljesen egyforma van. Találd meg, melyik az a kettő!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Idei 26. számunk nyere-
ményjátékában arra voltunk
kíváncsiak, eléggé figyelmesek
vagytok-e. Azok voltak, mert
a szokásosnál jóval több válasz
– méghozzá helyes válasz –,
futott be szerkesztőségünkbe.
Ezek szerint ismeritek, esetleg
jártatok is a Péterváradai vár-
ban, és megfigyeltétek, hogy
elegáns tornya van, azon pedig
jellegzetes óra áll évszázadok
óta. Ám ez a torony hiányzik
a képről, a Photoshop segít-
ségével nem volt nehéz eltün-
tetni. Pontosan erre voltunk
kíváncsiak, és egyben ez a
helyes válasz kérdésünkre. A
sok beküldő közül a szerencse
a **budiszavai/tiszakálmánfal-
vi Csévári Rolandra**, az Ivo
Andrić iskola ötödikéire mo-
solygott, aki ezt írta: „A kép a
Péterváradai várról készült, és
az óra hiányzik róla.”

Újabb kérdésünk is egy
hiányzó részlet miatt lehet ér-
dekes. Jól néztek meg a fel-
vételt, és ha ez sikerül, rájöt-
tök, hogy a Photoshop ismét
működött, valamit letörölt.
Ezúttal nem kell megfektetni,
hol készült a felvétel, a lényeg
az, hogy rájöjjetek „valami
nyomot hagyott”, mégsem
látható.

Egy szerencsés beküldő
könyvjutalomban részesül.
A választ mielőbb küldjétek
címünkre, de **legkésőbb ok-
tóber 13-áig**. Egy szerencsés
olvasónk könyvjutalomban
részesül. Levélcímünk: **Jó Paj-
tás, Vojvode Mišića 1., 21000
Novi Sad**, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com

A beküldők figyelmét fel-
hívjuk, hogy nevük mellett
tüntessék fel iskolájuk nevét,
osztályukat és lakcímüket.
Köszönjük!

A nyereményeket hónap
elején postázzuk. Tehát az
összes szeptemberi nyertes a
napokban várhatja jutalmát.

Grafikáikkal arattak sikert az EmArt növéndékei

A fehéróroszországi Smolevichy város-
kában 11. alkalommal meghirdetett
nemzetközi grafikai pályázaton sikeresen
szerepeltek a szabadkai EmArt Műhely nö-
véndékei. **Pesti Bence, Nada Čajkaš és Jur-
csák Tímea** díjazott lett, **Dudás Edvin** ok-
levelet, míg **Sándor Viola, Horvát Brigitta,
Milica Stojilković, Milica Jegić, Viktoria
Semi és Farkas Roland** köszönőlevelet ka-
pott.

GME

Dudás Edvin és Pesti Bence az oklevéllel

Jurcsák Tímea Borbély című díjazott
grafikája

Autómentes nap volt Zentán

Közel hétszáz résztvevővel zajlott le szeptember utolsó vasárnapján Zentán, a Fő téren az
Autómentes világnap. Egész sorozat kerekedett a rendezvényekből, melyet immár negyedik
alkalommal tartottak meg. A családias program tartalmas kikapcsolódást nyújtott minden kor-
osztálynak. Sokan két kerékre pattantak, és mintegy nyolc kilométert tettek meg a város utcáin.

HHÁ

CIP – Katalogizacija u
publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Bozsoki Valéria** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com